

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vsa leta 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vplačila ne osira. — Za ostanila se plačuje od petostopne peti-vrate po 12 h, če se ostanila enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovitoj posiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Zaradi praznika izide prihodnji list v petek, 9. septembra 1904.

Kranjske deželne finance in učiteljske plače.

III.

Za regulacijo učiteljskih plač po predlogu barona Heina, torej za provizorno zvišanje za 25%, bi bilo po vladnem načrtu treba prvo leto okroglo 207.000 K. Ta svota bi pa seveda rasla od leta do leta in zato se ne smemo ravnati po nji, nego moramo računati z maksimalnim izdatkom, ki bi ga utegnili pri sedanjem statusu učiteljstva provzročiti regulacija. Ta maksimalni izdatek bo znašal kakih 270.000 K in bi se po spopolnitvi učiteljstva z moškimi močmi zvišal še za kakih 30.000 K, tako da bi znašal 300.000 K na leto.

Kakor rečeno, bi bila pa tudi ta uredba plač samo provizorna, le za eno desetletje. S tem bi ne bilo dosti pomagano. Dežela mora v svojem lastnem interesu učiteljske prejemke definitivno urediti, kot sta država in dežela uredili prejemke uradništva. S samimi provizoriji ni nič opravljeno, treba je ustvariti definitivno uredbo da se vprašanje o učiteljskih plačah že enkrat spravi v kraj.

Pri tem je seveda prvo in najpomembnejše vprašanje: Kako je pa stanje deželnih financ, oziroma kako in kje naj se dobe sredstva za zvišanje učiteljskih plač.

Kdor se količkar bavi z javnimi zadevami, tistemu je že davno znano, da so vse kronovine v največjih finančnih stiskah. Čuška je na primer silno bogata, a vendar so deželne finance češke uprav desolatne. In tako je tudi drugod. Tega pa ni krivo slabo gospodarjenje, tega je kriv zistem, valed katerega dežele nimajo velikosti svojih dolžnosti primernih virov. Že dvajset let se na pr. zahteva, naj država prepusti de-

želam zemljiški davek, a doslej neče vlada o tem ničesar vedeti in malo je upanja, da bi se to v doglednem času ispremenilo. Na sistematično preuredbo deželnihih financ, s katero bi dobile dežele zadostnih sredstev za izpolnjevanje svojih nalog, torej sedaj ni misliti in zato se moramo omejiti na preiskavo, kako naj se pri sedanjih finančni organizaciji pokrijejo stroški za zvišanje učiteljskih plač. Če se bomo pri tem ozirali tudi še na nekatera druga vprašanja, ki so v zvezi z deželnimi financami, ne bo to nikogar motilo.

Če pregledamo račune deželneega zaklada, iz katerega se pokriva primankljaji raznih drugih zakladov, med temi tudi normalnošolskega zaklada, se nam kaže gospodarsko stanje dežele kranjske v zelo neugodni luči.

Deželni zaklad nam kaže, da znaša stalna potrebščina:

1.) za deželni zbor	40.000 K
2.) za deželno upravo	90.000 »
3.) za deželno posest	5.000 »
4.) za deželno kulturo in melioracije	100.000 »
5.) za javno varnost	80.000 »
6.) za zdravstvo	95.000 »
7.) za dobrodelstvo	630.000 »
8.) za pouk, omiko in umetnost	1.390.000 »
9.) za pospeševanje obrta	2.000 »
10.) za občila	220.000 »
11.) za vojaštvo in pripravo	38.000 »
12.) za deželne dolgove	470.000 »
13.) za pokojnine	15.000 »
14.) za rasne stroške	25.000 »
skupaj	3.300.000 K

K tej potrebščini je pripomniti sledeče: V znesku 100.000 K za deželno kulturo in melioracije niso vpošteti stroški za melioracije same, za praskrbovanje z vodo in za obnovitev vinogradov. Te stroške bo prevzel melioracijski zaklad, ko bo aktiviran.

Od stroškov za javno varnost spada znesek 35.000 K na potrebščino za nastanitev c. kr. orožništva.

Pri stroških za pouk, omiko in umetnost je vpoštet prispevek za vseučilišče v Ljubljani, ki znaša letno 40.000 K. Zadnji obrok tega prispevka bo plačan v l. 1908.

Od potrebščine za občila zadeva delni znesek 50.000 K redni letni prispevek garancijskemu zakladu Dolenjskih železnic, ki je bil osnovan v ta namen, da se iz njegovih sredstev pokriva upravni nedostatk Dolenjskih železnic. Zadnji prispevek bo plačan l. 1915.

Od stroškov za vojaštvo in za vojaško pripravo spada znesek 20.000 K na pripravo. Ta strošek odpade najbrž že v kratkem, ker je državnemu aboru predložena predloga, ki meri na to, da prevzame vse te stroške erar sam.

Potrebščina za deželne dolgove zadeva glavnična vračila in obrestovanje 4% deželnega posojila in 3% državnega posojila 4% deželno posojilo, najeto zaradi zemljiške odveze je znašalo prvotno 8.000.000 K in bo plačano l. 1928, 3% državno (potresno) posojilo, ki je znašalo prvotno 1.100.000 K, pa bo plačano v l. 1940.

Stalni viri dohodkov dežele, ki so namenjeni v pokrije potrebščine deželnega zaklada so: 1.) lastni dohodki; 2.) državni prispevki; 3.) deželne doklade k državnim davkom; 4.) deželna naklada na pivo.

Spremenljiv dohodek dežele je dobiček od zakupa državne užitnine od vina, od vinskega in sadnega mošta ter od mesa.

Iz vseh teh virov prejme dežela povprečno na leto naslednje dohodke:

1.) lastnih dohodkov	200.000 K
2.) državnih prispevkov:	
a) iz dohodkov državnega osebneega davka	85.000 »
Odnos	285.000 K

Prenos	285.000 K
b) iz dohodkov državnega davka na žganje	800.000 »
3.) deželnih doklad k državnim davkom:	
a) 40% doklad k državnim neposrednim davkom	1.300.000 »
b) 40% doklad k državnim užitninam od vina, od vinskega in sadnega mošta ter od mesa	370.000 »
4.) deželne naklade na pivo, po 2 K od vsakega hektolitra	170.000 »
5.) zakupa državne užitnine od vina, od vinskega in sadnega mošta ter od mesa	25.000 »
skupaj	2.950.000 K

Glede zakupa državne užitnine je omeniti, da bi imela dežela dohodek letnih 25.000 K le tedaj, če obdrži še nadalje toliko davčnih okrajev v zakupu, kakor jih ima sedaj. Če odpade zakup v enem ali več okrajih, je dobiček seveda manjši.

Če primerjamo prej izkazano potrebščino v znesku . . . 3.300.000 K s skupnimi dohodki v znesku 2.950.000 »

se nam kaže, da znaša nepokriti letni primanjkljaj . . . 350.000 K

To je verna slika financa dežele kranjske in sicer pretresujoča slika, ker nam kaže, da vsi deželni dohodki skupaj ne zadostujejo za pokritje potrebščine, nego da ostaja vsako leto še 350.000 kron nepokritih.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XLIV.

Iz zadnji navedenega dopisa so omenjeni trije možje seznanili toliko,

kolikor so vedeli prej. Škof dr. Nagl se je hotel menda malo ponorčevati z ono trojico mož, ki so se zaupljivo obrnili nanj, ko jim je zapisal besede: »da je iz pastirskega pisma popolnoma jasno, kaj je sv. Stolica odredila dne 3. septembra 1903 o Vašem cerkvenem vprašanju« in »da je pastirski list povedal natančno odredbo sv. Stolice«. V pastirskem listu, ki smo ga gori priobčili, škof Nagl ni zapisal niti besedice, kaj da mu je sv. Stolica ukazala izvršiti v Ricmanjih, tam govori o vsem drugem, le o papeževih odredbah ne.

Naravnost se pa škof Nagl roga omenjeni trojici z besedami: »Sedaj pa, ko sem Vam povedal to, Vam prav rad ustrezam in Vas doslovno obveščem o vsem, kar se nanaša na Vas.« Torej kardinal Gotti je Ricmanjem dal na znanje edino le, da je škofa Nagla pohvalil za njegovo postopanje v Ricmanjih. Ali misli škof dr. Nagl, da je svet res tako naiven!

Škof dr. Nagl je iztrgal iz dekreta sv. Stolice par stavkov, kjer kardinal Gotti navidezno odobruje postopanje škofa Nagla v Ricmanjih (menda zlasti, ker je tam tako imenitno nastopal z orožniki!). Sploh je pa vprašanje, stojé li te besede v omenjenem dekretu kardinala Gottija, ker bi bila ne-kako čudna logika, da kardinal Gotti v istem dekretu pohvali škofa Nagla za njegovo postopanje, a mu istodobno ukazuje, da mora vse zopet postaviti v prejšnje stanje, zlasti kar se tiče staroslovenske službe božje, kakor smo že omenili.

Par vpludnih besed je moral pa zapisati kardinal Gotti. Toda istočasno priporoča dr. Naglu izvršenje določbe in za onimi itd

LISTEK.

Petelinček.

Pred kakimi desetimi leti smo prenočevali na dehtečem senu nad hlevom južnoštajerskega očanca. Prejšnji dan smo od zore do mraka nagajali krvoločnemu sovražniku; šele ob 10. zvečer smo kuhali menažo. Prezgoda nas je prebudil rog stotnijskega trobarja. Hitro smo se umili v bistrem potočku, popili vsak svojo jutranjo kavo, otrsli bilke in rese z uniform in kap ter stopili v red. Neutegoma smo odkorakali s hribovja dol. Trajalo je precej dolgo, preden je bil naš sedemnajsti polk ves skupaj, ker je bil poraztresen daleč naokrog po gričih in holmih. Čez pol-drugo uro smo se ustavili v gozdu, kjer se je gorska pot bližala okrajni cesti. Tu smo morali čakati, da pridejo mimo drugi oddelki naše vojske. Dolgo časa smo poslušali enakomerne korake pešcev. Stotnija se je vrstila za stotnijo, polk za polkom. Kakor valovi modre reke so se dvigale in padale vojaške kape. Zdajpazdaj so vojaki postali in se stisnili v stran, mimo so pridirjali lepi dragonci in spremljal jih

je gost oblak prahu. Potem je pridirjala artiljerija s težkimi topovi. Za njimi so se prikazali urni streli.

Sedel sem na hrastovem štoru in gledal pisane roje. Zraven mene je ležal trobar Grahovnik, vojak tretjega leta. Menda je znano, da so trobarji in bobnarji povprek najbolj prebrisani fantje, vedno veseli in lahkomiselni kakor vobče godci. Grahovnik pa je bil pravi biser svojega stanu. Razen vojaških signalov je znal trobiti na svojo trobento še marsikaj lepega. Uglasbil je celo vrsto krasnih koračnic, tako: veseli menažni marš in marš za kantino, žalostni marš za raport in »štren-gel-arest«, lačni ali postni marš za večerjo in tako dalje. Grahovnik pa ni bil krepak samo na duhu ampak tudi na telesu. Dasi nismo pogrešali pri stotniji junakov, se vendar z Grahovnikom ni mogel meriti nihče. Imel je mišice kakor iz jekla in težko nabasani telečak je nosil na svojem hrbtu tako lahko kakor prazno škaflico za žvepljenke. Obraz mu je bil širok in stari-kav, in kadar so mu jele igrati mišice na njem, se je moral vsakdo smejati. Grahovnik je znal svirati tudi na harmoniko; zaeno pa je izvrstno oponašal razne živali: rezgetal je kakor žebec,

mukal je po kravje, lajal po pasje, mi-javkal po mačje, regljal po žabje, krulil po pujsje. Najlepše pa umel posnemati petelinje petje. Zato smo ga imenovali Petelinčka.

„No, Grahovnik, kaj premišlujete tako resno?“ sem ga vprašal. „Zadujo vajo imamo, ej, pa se držite tako pusto! Ali vam je mar žal, da slečete danes vojaško suknjo?“

„O tega pa ne!“ je odgovoril. „Ampak tale Venuti me jezi, ta italijanska šlapa zanikarna! Le pogledjte ga, drži se kakor mila Jera, ves sedem-najsti bo polomil!“

Ne daleč od naju je sedel v gozdni travi, naslonjen ob smrekovo deblo bradati rezervist Venuti. Z Grahovnikom se nista nič kaj mogla. Venuti se je namreč ponašal, da je v civilu »gospod«, da je fjakar in ima v Trstu doma šest konj, Grahovnik pa da je hlapec. Venuti je bil suh, šibek človek z nekako oglodanim, izjedanim obrazom in dolgimi brki.

„Molči, molči, Petelinček!“ je zasikal Venuti. „Kaj si ga boš govoril s tak gospod kakor jaz, bajazzo!“

„O ti laška lakota, ali ne boš hitro nehal delati greh in nehal dražiti poštenega Gorenjca?“ ga je zavrnil Gra-

hovnik. „Taki gospodje, kakršen si ti, taki hodijo pri nas z malho okoli.“

„Diavolo!“ je rekel užaljeni Italijan, dočim so se smejali tovariši v bližini.

„Pusti gospod Laha,“ je netil razpor bobnar Županec, tudi Gorenjec. „Gospod Lah so imeniten gospod! Gospod Lah imajo doma šest konj in bogve koliko kolesljev.“

„Šest konj?“ se je rogal Grahovnik. „Za tistih tržaških šest kljus ne dam nobenih šest gorenjskih podgan, kapišo, gospod Venuti tuti kaputi?“

„Kmet! Petelinček!“

„Jaz ti že pokažem Petelinčka!“ mu je pretil Grahovnik. „Tako ti zapoje Petelinček, da jo boš pomnil ne-kaj dni!“

„Pojdi, pojdi,“ se je norčeval Venuti. „Kdo se te boji? Pridi v Trst! Tam ti pokazati jaz hudič preklet!“

„Nič, prijatelj,“ se mu je takoj odrezal Grahovnik. „V Trst me pa ne bo! Kaj bi hodil tebi pusto polento jemati, ko imam na Kranjskem toliko klobas!“

Tedaj je bila pot zopet presta. Vzdignili smo se in korakali za dolgo modro kačo po beli prašni cesti. Po travnikih in poljih se je kuhala gosta megla. Tja noter so izginjali na desno

in levo oddelek za oddelkom, mi pa smo se pomikali še vedno po cesti.

Že od štirih zjutraj smo slišali zamolklo grmenje topov, pozneje smo razločili tudi prasketanje pušek. Prišli smo v smrekov gozd in tiho zasedli najboljše zasede ob robu. Nekateri so klečali za debli močnih dreves, drugi so ležali v jamah in za grmovjem na tleh.

Dasi smo bili razdeljeni in skriti tako dobro, da ni bilo mogoče bolje, je vendar naš stotnik, debel in zelo nervozen mož, lazil od roja do roja in popravljaj zdaj to, zdaj to.

„Da se mi nihče ne predrzne klečati na levi strani drevesa, kakor včeraj tisti tepec, tisti Venuti!“ sem slišal njegov glas oddaleč. Kmalu je bil tudi za nami.

„Vi, Venuti, mož nesreče!“ je dejal. „Pazite, sicer ne pojedete danes na dopust! Toliko vam garantiram! — Vi, korporal, glejte, da mi Venuti ne zaspi, če ne vaju zaprem obadva, da bosta črna!“

Ko je odšel stotnik, se je trobar Grahovnik tiho priplazil bliže.

„Vidiš, laška polenta,“ je zbadal Venuti, „če se upaš, pa zaspi, da pojedš malo „na levo“. Boš videl, kako prijetno je držati špange.

itd. (sledí navod za tretje osebe) »se skrivajo precizni ukazi kardinala Gottija glede rešitve ričmanjskega cerkvenega vprašanja, s katerimi ukazi neče škof dr. Nagl na dan.

Dr. Nagl piše, da je za onimi »itd. itd.« namenjeno vse za »tretje osebe«, to meni namreč sebe. A kar je tam zaukazano, se tiče Ričmanjev, tam je sv. Stolica dala pravice, zlasti kar se tiče staroslovenske maše na korist Ričmanjev, izdala je omenjeni dekret, da bi ga dr. Nagl izvršil, a ne imel shranjenega v svoji miznici.

Škof dr. Nagl ni še do danes objavil, temmanje izvršil onih ukazov v Ričmanjih. Dne 3. septembra 1904 je leto, kar so bili ti ukazi izdani in zato pozivljamo tržaško-koprškega škofa dr. Nagla, da te dekrete, pravilno legalizirane, objavi, naj svet izve, kje leži krivda, da ni cerkveno vprašanje v Ričmanjih še rešeno? No, sicer je veliko vprašanje, bi li bilo možno v Ričmanjih izvršiti sedaj te ukaze?

Škof dr. Nagl je zamudil ugodni čas in baje ga je hotel zamuditi navlašč!

Leto dni mu je dala sv. Stolica časa, da uredi to vprašanje. Tempus utile mu je potekel dne 4. septembra 1904. l.

Tudi izgovarjati se ne more dr. Nagl, da se mu je nasprotovalo pri izvrševanju teh ukazov, seveda iz vzemši c. k. avstrijsko vladu, ki se vtika tudi v disto liturgične cerkvene zadeve! Naše so se osebe v Ričmanjih in izven Ričmanj, in med prvimi je bil bivši kaplan dr. Požar, ki so šle dr. Naglu lojalno in iskreno na roko, ako je hotel ukaze sv. Stolice izvršiti, to se lahko vsak čas dokaže z mnogimi pričami. A kako da je škof dr. Nagl vse te osebe prevaril, bodemo kmalo videli.

Upamo torej, da dr. Nagl obvesti sedaj ob obletnici sv. Stolice, da ni storil ničesar, kar mu je bilo ukazano, zlasti da ni niti še cerkve v Ričmanjih odprl!

Da, da, cerkve je lahko zapirati in pečatiti, za to se že najde angleških žabnic in pečatnega voska, toda odstranitev žabnic in pečatov, to je pa že združeno z večjimi težavami!

Vojna na Daljnem Vztoku.

Boji pri Liaojangu.

General Kuropatkin je 5. t. m. brzojavil carju Nikolaju: Naša armada se je v noči 4. t. m. v polnem redu umaknila iz Liaojanga na desno obrežje reke Tajci. Zadnji naši voji so preprečili japonske poskuse, nas zasledovati. 4. t. m. je

sovražnik okrepil svoje posilje proti našemu levemu krilu in se pomaknil proti severu do rudokopov v Jantaju. V smeri Bensikov-Mukden se je dogladalo, da je sovražnik izvršil prehod preko reke Tajci zapadno od Bensikova. Tudi pri Liaojangu in njegovih okolici so Japonci poneli 4 t. m. prekoračili reko Tajci.

Polkovnik Gaedke poroča »Berliner Tagblattu« iz Mukdena: Tudi 31. avgusta so Rusi odbili vse napade generalov Oku in Nodzu in so imeli še v rezervi močne voje. Istočasno je prekoračil general Kuroki s 5 divizijami reko Tajci in Kuropatkin se je odpravil s delom svoje armade proti severozapadu, da bi se mu postavil v bran. Z osirom nato je Oku v šetrtek opoldne dne 1. t. m. znova naskočil ruske pozicije. Tri dni: 1., 2. in 3. t. m. je neprestano bombardiral Liaojang, kolodvor in nasipe ter neprestano naskakoval. Zveza med Liaojangom in Mukdenom je bila še do 3. t. m. opoldne prosta. General Kuropatkin se je 2. t. m. 12 km jugovzhodno od Jantaja bojeval s Kurokijevo armado, ki se je baje na večer umaknila preko reke Tajci. Izgube ruske znašajo v teh 5dnevih bojih okoli 10.000 mož, japonske pa 20.000 mož. Izid bojev je odvisen od odločitve ruskega vrhovnega poveljnika. Liaojang so to noč zapustili Rusi in se v polnem redu umaknili preko reke.

Iz Petrograda je dobil »Tagblatt« tole brzojavko: Privatna poročila dohajajo zelo redko, vendar je jasno, da so v noči na nedeljo zapustili zadnji ruski voji Liaojang. Največji del ruske armade stoji sedaj pri Jantaju. Vsi voji so se umaknili v polnem redu, vendar pa niti približno niso znane naše izgube. Danes je dospel v Petrograd štabni stotnik Širajev s svojo ročnim pismom generala Kuropatkina. Širajev je izpovedal, da je Kuropatkin že zdavna odredil, da se ruska armada umakne iz Liaojanga. Civilna oblastva so že mesece julija zapustila Liaojang.

Iz Londona se poroča, da kroži v Petrogradu vest, da so bili vsi ruski zadnji voji popolnoma uničeni in da je Kuropatkin v največji nevarnosti, da ga Japonci popolnoma obkolijo. Vendar pa tej vesti niti v Tokiju ne verjamejo. Sicer so pa v zadnjem času skoro popolnoma izostala vsa japonska poročila z bojišča, iz česar se sklepa, da se Japoncem ne godi baš najbolje, zakaj vsekdar, kadar usahnejo japonske vesti, je to znamenje, da so bili japonski armadi zadani občutni udarci, ali pa da se ji ni posrečilo doseči kakih uspehov.

Drugi viri pa trde, da se je Kuropatkinu po obupno hrabrem boju posrečilo rešiti tudi svoje zadnje voje in se z svo armado umakniti proti severu. Rusi so za sabo uničili vse mostove, da bi jih Japonci ne mogli zasledovati.

»Rus« poroča iz Mukdena, da se

v tamkajšnjih vodilnih krogih resno razmišlja o tem, da-li ne bi kasalo se umakniti tudi iz Mukdena, ker se Japonci nahajajo samo še 40 km južno od tega mesta. Cenzura se je začasno že preselila v Harbin.

Po poročilih iz Londona so Japonci baje Mukden že določili za svoje simeko taborišče.

Japonske izgube v bojih pred Liaojangom so bile izredno velike. Zatrjuje se, da je Japoncev padlo okoli 24.000 mož. Med padlimi se nahajajo tudi sinovi vojnega ministra Terauhija in generalov Fukušime in Monrakija.

Kuropatkin proti Kurokiju.

Iz Londona se poroča: Močna ruska armada pod poveljstvom generala Kuropatkina samega se je odpravila na vzhod od Jantaja, da bi se postavila v bran Kurokijevo armadi. Kuroki jo je napal, a je bil potisnen z vso silo nazaj in preganjan z vseh pozicij na levem svojem krilu.

Japonci so nato osredotočili ves svoj ogenj na eno samo točko, kjer so popolnoma uničili dve ruski stotniji. Na večer je ruska artiljerija, ki se je močno okrepila, obstreljevala z vso silo japonske pozicije. Kuroki je z desnim svojim krilom vdrl na ruske pozicije in že se mu je posrečilo dospeti 12 milj do železniške proge pri Jantaju. Končno pa je Kuropatkin z vso energijo napal japonsko armado in jo prisilil, da se je morala umakniti v svoje prvotne pozicije.

Za Port Artur.

Vsa poročila se strinjajo v tem, da so Japonci od 20. do 31. avgusta neprestano naskakovali Port Artur, a so bili vselej z velikimi izgubami odbiti.

»Daily Chronicle« javlja, da se je v japonski armadi pred Port Arturjem pojavila griža in mrzlica, dočim pa je portarturška posadka popolnoma zdrava. Trdnjava je dobro preskrbljena z živili, ako pa je tudi s streljivom, ni znano. Ker je japonska blokada zelo slaba, dovažajo skoro vsak dan kitajske džunke novih živil v Port Artur.

Po poročilih iz Čifua se je portarturška posadka po zadnjih bojih skrčila na 12.000 mož.

Namestnik Aleksejev pa naglašja, da je ruska posadka veliko številnejša, kakor se v obče misli in kakor to pričakujejo Japonci. Trdnjava pa je tudi kar najbolj preskrbljena z živili in in streljivom. Japonci sicer mislijo, da Rusom že nedostajajo municije, ker ne streljajo s tako energijo, kakor sprva. To pa je krivo mnenje! Ruska posadka samo štedi topove in tudi štedi s streljivom, ker ve, da bo obleganje še trajalo dolgo in bo kasneje še veliko bolj potrebovala tako topove, kakor tudi smodnik in drugo municijo. Da imajo Rusi v Port Arturju dovolj streljiva, dokazuje tudi to, da

je imela križarka »Askold«, ki se je rasoročila v Šanghaju, izredno mnogo streljiva na krovu. Če bi v trdnjavi nedostajalo municije, bi ladje, ki so 10. m. m. vdrlle iz luke, vsele streljiva sabo paš samo za potrebo in nič več!

Pri sadnjih naskokih na trdnjavo je bil navarano ranjen tudi japonski general Ošima.

V Daljnem se je izkrcala 8. japonska divizija pod generalom Tatemom, d. izpopolni nastale praznote v oblegajoči armadi. Kakor poroča »Daily Chronicle«, pričakujejo Japonci vsak dan, da zopet vdere iz pristanišča rusko brodogrje.

Uradno poročilo o pogibelnji »Rjurika«.

Namestnik Aleksejev je poslal carju poročilo poročnika Konstantina Ivanova o pogibelnji »Rjurika«. V poročilu se potrjuje, da je bilo takoj v začetku boja poškodovano krmilo na »Rjuriku«, valed česar »Rjurik« ni mogel več slediti »Rosiji« in »Gromobojcu«.

Ker je bilo torej poškodovano krmilo in so bili nerabljivi že vsi topovi, je sklenil Ivanov, ki je prevzel poveljstvo, ker sta bila poveljujoči kapitan Trusov in njegov namestnik Hlodovski že v začetku boja ubiti, da križarko razstrelji v zrak. Ta postus se je pa ponesrečil, ker so japonske granate uničile vse užigalne žice. Ivanov je nato dal ukaz, da se naj na ladji odpro vsi zapahi in se naj križarka na ta način potopi. Opoldne 14. avgusta se je »Rjurik« potopil. Japonske ladje — boja se je udeležilo 7 japonskih križark — so prežveče rusko moštvo sprejele na krov in ga prepeljale v Saseho. Od 24 častnikov je bilo ubitih 9, 9 pa ranjenih. Od posadke 800 mož jih je padlo 200, 278 pa jih je bilo manj ali več ranjenih.

To poročilo poročnika Ivanova je prinesel namestniku Aleksejevu svečenik »Rjurika«, Aleksej, katerega Japonci niso smatrali za ujetnika in ga pustili na svobodo.

Poziv na kapitulacijo.

List »Ost-Asien«, ki ga izdaja v Berlinu Japonec Kisak Tamai, priobčuje v svoji zadnji številki besedilo poziva na kapitulacijo, ki sta ga poslala general Nogi in admiral Togo ruski portarturški posadki. Poziv se glasi: Vojna, katere se udeležujete, je nepravilna in pregrešna, in država, za katero se borite, je nasilna in nečloveška. Ruska vlada smatra za svojo glavno nalogo, da si neprestano prilaguje tuje dežele in uničuje tuje države. V doseg svojih ciljev se poslužuje vseh mogočih prevar in spletk. Barbarstvo, nasilje in prelivanje krvi so njena glavna sredstva. Odkar se je osnovala država, je ruska vlada vedno stremila za tem, da bi brez povoda podjarmila sosedne dežele in je vsled svoje nasilnosti pregnala mnogo vladarjev in jih oropala njihovih dežel. Rusko nasilstvo je uničilo Poljsko in

mного držav srednje Azije in še sedaj se trudi ruska vlada, da bi spravila v svojo malho Perzijo, Turčijo, kitajske pokrajine in razne druge dežele. Z narodi podjarmljenih dežel ravna nečloveško in jih ponajveč oropa vse svobode. Tako postopanje ruskemu narodu nič ne koristi, marveč ga stane dosti krvi in mu donaša vedno večjih davkov.

V najnovejšem času je Rusija stegnila svoje pohlepne roke po Mandžuriji in Koreji. S tem je prelomila mir in mi smo bili primorani v svrhu samoobranbe zgrabiti za orožje.

Po kratkih mesecih je postalo rusko vzhodnoazijsko brodogrje popolnoma brezmočno in ruska armada je doživela težak poraz ob reki Jalu.

Naši hrabri vojaki so se trdno odločili se žrtvovati za domovino in popolnoma izključeno je, da bi jih mogli premagati Rusi.

O predragi ruski vojaki, vaša bodočnost bode nesrečna; vi ste se ločili od svojih rodbin pod pritiskom ruske vlade in ste prelili mnogo dragocene krvi. To uvidite vsekakor tudi sami.

Vaši tovariši, ki so to uvideli, so položili orožje in žive sedaj kot ujetniki na Japonskem, kjer se vesele življenja.

Mi ravnamo z vsakomer, ki nam ne nasprotuje z orožjem, človeško, kakor s prijateljem.

Nikakega dvoma ni, da se vojna konča z našo zmago.

Boli nas, da se toliko hrabrih vojakov žrtvuje za nečloveško in nasilno vlado, ne da bi vedeli zakaj.

Preudarite torej vse dobro, kar smo vam povedali, odložite orožje in vdajte se nam!

Takšen naravnost nesramen in skrajno žaljiv poziv na kapitulacijo so se drznili Japonci poslati hrabri portarturški posadki!

Če bi bil general Steselj sploh kdaj mislil se vdati, o čemer pa se mora resno dvomiti, na takšen poziv bi moral v vsakem slučaju odgovoriti z odločnim »ne«!

Konec Körberjevega potovanja.

Krakov, 6. septembra. Sinoči se je dr. Körber vrnil preko Krakova na Dunaj. Sedaj se bodo delale različne bilance o uspehih njegovega potovanja po Galiciji. Z ljudstvom ni prišel nikjer v dotiko razen v Lvovu, kjer je par tisoč Malorusov demonstriralo proti njemu. Občeval je le z doželnimi mogotci, grofi in baroni, škofi in jezuiti. Ogle dal si je par okrajnih glavarstev in sodišč, nagovoril zbrane uradnike z logično sestavljenim govorom, sicer pa se je poročalo le še, kolikokrat na dan je obedoval pri bogataših in visokih uradnikih. Zadnji dan je napravil iz Zakopan izlet v Tatrk Morskemu oku. Ob jezeru je bila velika pojedina. Potem je obiskal grofice Zamojeko, nadalje bivšega finančnega ministra dr. viteza Du-

Dalje v prilogi.

Venuti je zaklel polglasno in pokazal Grahovniku zobe, ta pa mu je zažugal s pestjo.

Odslej smo ležali tiho v rosní travi in pod mokrim grmovjem, ki je iz njega puhtel še omamni topli diš poletne noči. Vse je bilo mirno po goščah, kakor v tajinstvenem svetišču. Zrak je prepajala zdrava, grenka vonjava smrečja in gozdnih cvetlic. Tam v daljavi so rumenela polja in stali gozdički kakor temnozeleni zidovi; njih vrhovi so se blesteli in rdeli v solnčnem svitu in nekaj svečanega je bila nad njimi. Še smo uživali jutranji hlad, ali že smo čutili bližino vročega dneva in megla se je poslavljala od dna dolin. Solnce se je dvigalo višje in višje, udov se je lotevala prijetna utrujenost. Nehote sem pogledal po Italijanu, če ni zaspal. In res — Venuti je dremal. Ali že ga je zapazil tudi bliskooki Grahovnik. Počasi je izvlekel svojo kratko široko klinjo iz nožnice in iztegnil svojo dolgo močno desnico.

»Čap!« je reklo. Trobar je bil oplazil Italijana po tistem plemenitem delu telesa, ki pride takoj za hrbtom. Venuti je zamukal kakor presenečen jazbec in se gladil po hlačah.

»Ti bom že dal spati, kadar je vojska.« ga je zmerjal Grahovnik, pa bolj tiho. »Boš ti našega gospoda korporala navlašč spravljal v luknjo, ti zgaga polentarska? Pojdi no malo bliže, da ti pripeljem še eno pod soldaški pas.«

Smejali smo se vsi; Lah pa se je držal kaj grdo in bridko maščevanje je kahal v osveteželjni duši.

Zopet je bilo vse tiho naokoli. Kar naenkrat smo slišali daleč zadaj ropot konjskih kopit; hitri udari so se bližali urno po ozkem gozdnem potu naravnost v smeri mimo našega gozda.

»Cesar! Fantje, cesar!« je šlo naenkrat od ust do ust.

In že je bil tu. V levi vajeti, desno ob boku, je prijezdil mimo nas čisto sam tako hitro, da smo se čudili, kako da se mu ne spotakne njegov iskri rjavca na taki slabi poti, vsej razvožen in posuti s kameni in skalovjem. Kdor je količkaj mogel, je vzdignil glavo; vsak bi rad videl svojega prvega poveljnika. Le Italijan je ravnodušno ležal na mahu. Cesarju je sledilo precej daleč sijajno spremstvo, med njim laški in nemški višji častnik. Kmalu potem je pridiral naš polkovni pobočnik in smo v kratkem skočili na noge.

Dobili smo nalogo, da pomagamo oddelku, ki je bil v skrajni nevarnosti, da ga zajame sovražnik. Usuli smo se preko travnikov in skozi turščico. Vedno glasneje in vedno bolj pogostoma so grmeli topovi in pokale puške. Že smo videli vrh visoke rebri belo ovite kape sovražnikov. Naenkrat smo slišali visoki signal za sedemnajsti polk: »Popotnik pridem čez goro...« in kmalu nato znamenje za napad. Vsi trobarji so posneli to znamenje, vsi bobnarji so bobnali in kakor vihar so se zagnali fantje našega regimenta proti sovražni brigadi. Kakor bi trenil, so zginele bele kape. Vsi usapljeni in vroči smo pridrvili na vrh, pripravljeni da jo udarimo še dalje za nasprotnikom. Tedaj je zatrobil bataljonski trobar »Pozer!« in je potem odtrobil v znamenje, da je manevrov konec.

Ta trenutek je najlepši vojaku, ki je odslužil tretje leto, oziroma tudi rezervistu. Prvoletnikom in drugoletnikom pa »cilj in dištanca ostane.«

Tudi Grahovnik je bil tega trenutka hudo vesel. Zamahnil je z rokama kakor petelin s perutmi in zapel: »Kikiriki!«

Takoj je bil stotnik ves razburjen blizu; saj je bilo strogo prepovedano,

ukati po zadnjem signalu ali kazati na drug način svoje veselje zaradi dopusta.

»Kdo je bil to?« je vprašal stotnik. Vsi smo molčali. Le Italijan Venuti se je oglasil in izdal Grahovnika.

»Narednik, Grahovnika k raportu!«

Po vaji je defilirala naš polk pred cesarjem. »Takega naskoka nisem videl že dolgo,« je dejal cesar polkovniku. »Zahvaljujem se vam. Tudi defiliranje je bilo prav dobro.«

Popoldne je bil raport. Rezervisti, tretjeletniki in prostovoljci so se peljali v Ljubljano. Bil sem pri rezervistih, ki so oddajali tornistre, monturo in orožje. Tu je potegnil narednik iz Venutičevega telečaka mladega mrtvega petelina in ga takoj nesel stotniku v pisarno. Zastonj se je izgovarjal Venuti, da ne ve, kako je prišel petelin tja noter.

»Ste pa že zopet spali?« je vpil stotnik nad njim. »A — zdaj se spominim — trobarju Grahovniku sem naložil trideset dni aresta v kasarni. Grahovnik je prost, izpolnite mu dopustno knjižico. Vas pa, Venuti, vas niti nočem kaznovati. Vojak ki nosi v telečaku ves dan petelinčka, ni vreden vojaške kazni.«

G. H.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.

XV.

(Dalje.)

Po odbitju zadnjega naskoka na župnišče in na cerkev je zavladovala na Vrhniki tihota. Sodnik Završan je s svojimi ljudmi in s samostanskimi stražarji ostal na straži, ker se je bal novega naskoka, a čim se je polegel šum, čim je spoznal, da so se ljudje razšli, je takoj poslal nekaj ljudi gledat, kaj je z ranjenci, posebno ker so bili samostanski stražarji v skrbeh za svojega poveljnika.

Bila je polsvetla pomladanska noč. Vrhniska glavna cesta je bila vsa v senci in težko je bilo od daleč razločevati posamezne stvari. Ali čulo se je zamolklo ječanje in bolestni vzkliki in stražarjem se je dozdevalo, kakor da šviga po cesti nekaj ljudi ki se bavijo z ranjenci.

Stražarji so šli po cesti z največjo previdnostjo. Tu so našli mrliča, s preklano glavo, nekaj korakov od njega je ležalo nekaj ranjencev, dalje naprej prav sredi ceste pa ubiti samostanski stražar.

najevskega, a zvečer je bila velika pojedina pri deželnem maršalu. Brez napora potemtakem potovanje ni bilo.

Nov brambni zakon in novi topovi.

Dunaj, 6. septembra. Vojni minister vitez Pitreich je bil v Iliu, da je poročal cesarju o izgotovljenem novem brambnem zakonu, o katerem je bilo zadnji čas toliko pogajanj med obestranskima vladama. Novi zakonski načrt, ki temelji na dveletni vojaški službi, se predloži parlamentoma takoj po njih sestanku.

Dunaj, 6. septembra. Zadnje dni se se vršili poskusi z novimi topovi. O uspehih vojna uprava ne da jasnih poročil. Poroča se, da se je tehničnemu vojaškemu odboru že izročila izvršitev tega vprašanja. Opustila se je prvotna namera, da bi se stari topovi porabili pri napravi novih. Baje so za to govorili praktični oziri. Stari topovi pridejo v trdnjave.

Kako skrbijo ogrski država za kmetijstvo.

Dunaj, 6. septembra. Neposredno pred prepovedjo o izvozu krlajev, pa tudi po prepovedi, je nakupila ogrska vlada v Avstriji velike množine sene, najmanj 1500 vagonov. Plačevala se je krma na vsaki postaji po 8 do 9 K za meterski stot. Poslati se je moralo seno vsakdar na kakega upravnega organa, ki so potem seno razdelili med posamezne potrebne kmetovalce. In sicer dobivajo kmetje seno na up, t. j. kot brezobrestno posojilo, ki ga je plačati v 5 do 10 letih. Ali stori avstrijska vlada kaj podobnega za bedno kmetijstvo?

Najnovejša jezikovna naredba za armado.

Zagreb, 6. septembra. Naredba vojnega ministra, s katero se daje Madjarom pravica madjarskega uradovanja v armadi, je naravnost zasušnica za Hrvate. Po nagodbi bi morali dobiti Hrvatje iste pravice glede svojega jezika, ker je na Hrvaškem le hrvaščina uradni jezik. Toda na Hrvaškem ostane vse pri starem, nemščina bo slej kot prej uradni jezik med vojaškimi in civilnimi oblastnjami. Vsega so krivi vladni mameluki, ki jih pošilja hrvaška vladna stranka v državni zbor v Budapešto. Menda so se zanašali, da bodo Madjari tudi za Hrvaško izvojevali jezikove pravice.

Srečna Italija!

Rim, 6. septembra. Kralj Viktor Emanuel dobiva civilno listo 14 milijonov lir, kakor jo je imel njegov oče. Sedaj se določi nova civilna lista. Kralj bi lahko zahteval povzemanje civilne liste, t. j. kralj Viktor Emanuel ima srce za narod in deželo ter je sam določil, da zniža

Stražarji so šli dalje. Še nekaj korakov in bili so pri ubitem konju svojega poveljnika, ali poveljnika, ki je s konjem vred padel, ni bilo nikjer. Samo njegov samokres je ležal na tleh v krvi.

Stražarji so začudeni obstali. Če se poveljniku ni ničesar zgodilo pri padcu, zakaj ni prišel k župnišču, saj je vedel, da dobi tam svoje ljudi.

— Morda je ranjen in ga je kak dober človek vzel pod streho, je menil eden stražarjev.

— Ali pa ni mogel naprej in se je kje skril, se je oglašil drugi.

— Mogoče, da se je rešil in šel naravnost v samostan.

— Ne, gotovo ne. Mogoče je le dvoje: ali je dobil kako zavetišče ali pa je prišel sovražnikom v roke.

Stražarje je obšla velika skrb. Preiskali so še enkrat vso cesto in vso okolico. Poklicali so ljudi v nekaterih hišah, da so odnesli ranjence, in ker pri teh ljudeh niso ničesar izvedeli, so začeli hoditi od hiše do hiše in vpraševali po svojem poglavarju, a povsod brez uspeha.

Vrnili so se končno k župnišču in povedali Završan, da je njihov poglavar izginil. Zahtevali so, da naj da takoj preiskati vse Vrhiške hiše, češ, da gotovo kje njihovega poglavarja skrivajo, ali pa so mu storili kako zlo.

civilno listo za 3 milijone lir, tako da bo dobival v bodoče le 11 milijonov lir. Vrhutega odstopi v državno korist celo vrsto svojih graščin, palač in vil, ki se mu sde odveč ter provzroča njih uprava le velike stroške. Dosedaj je bilo nad 40 takih kraljevih posestev, a kralj Viktor Emanuel si obdržal le Kvirinal, palačo kraljice Margerite in vilo Ado v Rimu; nadalje kastel Porziano pri Rimu, posestva Recoanigi, Stupinigi, San Rosore ter kraljeve palače v Turinu, Benetkah, v Florenci in Neapelju. Z odstopom ostalih graščin, palač in posestev državni upravi si prihrani kralj na leto 3 do 4 mil. lir.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 4. septembra. Albansko gibanje v skopeljskem, bitoljskem, ohridskem in kumanovskem okraju je podobno že pravcatemu preganjanju kristjanov. Samo v peški okoličnici je bilo zadnje dni umorjenih 14 uglednih Srbov in neki arbski policaj. Albani so povedali poizvedujoči oblasti, da je policaj zaslužil smrt, ker se je predrznil po srbskem običaju obhajati svojo poroko. Posebno v Ohridi so ropi in umori na dnevnem redu ter se ljudstvo kar trumoma sili v količkej varnejše kraje. Na shodu v Pešu so albanski voditelji zaklinjali ljudstvo, naj ne odneha, ker so njihovi mogočni rojaki na sultanovem dvoru že storili korake, da sultana prisilijo, da ustavi reforme ter požene iz dežele kristjanske pse.

Sofija, 6. septembra. Vojvoda Nikolov, ki je operiral s svojo četo v okraju Dedeagaču, se je vrnil v Sofijo; istotako se je vrnil vojda Petrov, ki je bival celo leto v monastirskem okraju. To so snaki, da se vataške operacije za leto najbrže sploh ustavijo.

Naslednik ministra Pleveja.

Dunaj, 6. septembra. Kakor se poroča iz Petrograda, je car že podpisal imenovanje državnega svetnika Platónova za ministra notranjih zadev.

Nemški cesar napiva svoji soprogi.

Berolin, 6. septembra. Nemški cesar in cesarica se mudita na Šlesvik-Holštajnskem, v domovini cesarice. Pri banketu v Altoni je na napitnico višjega predsednika sadel cesar proslavljati svojo ženo, cesarico Avgusto. Cesar je rekel, da je cesarica glede priljubljenosti med narodom podobna kraljici Lujzi. To ljubav si je pridobila z dobrodelnostjo za reveže in trpeče, svojim nežnim čutom za rodbinsko življenje. Cesarčina podoba je vtisnena v srca vseh podložnih. — Ta govor je napravil najmučnejši vtis, ker je jav-

— Počakajmo, da se zdani, je menil Završan. Kdo naj bi se bil polastil rayno Vašega poveljnika, ko je druge ranjence pustil ležati in čemu naj bi bil to storil? Vaš poveljnik je najbrže prosil pri kaki hiši, naj ga skrijejo in sedaj mirno počiva.

— Ne, ne, je ugovarjal najstarejši samostanski stražarjev. Nas bi bil prav gotovo obvestil, kajti naročil nam je bil, da moramo nanj paziti, če bi se mu kaj zgodilo.

In ko se Završan le ni hotel odločiti, da bi ponoči preiskali hiše, je stražar pristopil k njemu in mu tiho rekel: — Ali pa tudi veste, kdo je poveljnik. Prijor Celestin!

— Ni mogoče!

— Da! Simon Kozina je bil prvi prišel v Bistro naznanit, kaj se godi na Vrhniki in je nagovarjal prijorja Celestina, naj gre sam v boj, češ, da drugi ne bi tako opravili kot on sam. In ko je potem še vrhniški cerkovnik prišel prositi pomoči, se je prijor Celestin res odločil in je šel z nami. Kdo ve, če ga ni kdo spoznal in ga že umoril ali pa odpeljal, da bi od samostana izsilil kaj denarja.

Zdaj se ni sodnik Završan nič več ustavljal želji samostanskih stražarjev. Odredil je, kar je bilo treba glede varstva župnišča in cerkve in potem šel s tremi stražarji preiskovati hiše.

nost spoznala, da ni cesar niti o najnovejših dogodkih poučen. Cesarica Avgusta ni bila pri ljudstva nikoli priljubljena, a znani Mirbachov škandal ji je pa vzel celo spoštovanje. Kakor izna cesar Viljem svoje veselje s dolgimi govoranecmi in novimi ladjami, ima cesarica Avgusta največ smisla za šport, ki ga mora plačati drago narod: sidati hoče čim več cerkev. Te njene želje pa je izvajal njen dvorjanik in zaupnik Mirbach tako nerodno, da sta prišla oba pri narodu ob veljavo in spoštovanje. In vse to so najbrže cesarju Viljemu zamolčali, sicer bi ne bil mogel tako netaktno govoriti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. septembra.

— Politično vlačugarstvo.

Tekom minolega leta smo imeli opetovano priliko, z dobresednimi citati osvetliti breznačajnost dvornega svetnika s Kamna. Naj število teh preznačilnih Šukljejevih izjav še malo pomnožimo. Ravno sedaj je 11 let, kar je imel Šuklje v Novem mestu velik shod. Na tem shodu je glede klerikalne stranke med drugim rekel:

„S postopanjem te stranke se jaz strinjati ne morem. Nikoli se ne izneverim napredni ideji, zmernemu, pametnemu napredku. Na tej podlagi sem bil od Vas izvoljen, od te podlage nikoli ne odstopim. Prvo, kar morate zahtevati od svojega poslanca, je politična barva, politični značaj. Meni vsaj ne imponujejo oni politični hermafroditi, kateri so svoje dni v državni zbor bili izvoljeni po hudi borbi na podlagi mladostovskega programa, sedaj pa jih tira blodilniška skrb za ubogi mandat tako daleč, da svoje na pamet priučene govorce razpečavajo po shodih, uprizorjenih po „Slovenčevih“ stranki. Za njimi jaz vsaj ne morem in ne maram — in zakaj ne? ... Pred vsem naglašam: verski čut in klerikalizem nista identična pojma ... Jaz za svojo osebo klanjam se pristnemu verskemu čutu ter odkrito šislam za njegov poklic vatega duhovnika. Ali, gospoda moja, klerikalizem zahteva mnogo več. Njemu ne zadostuje, da se duhovščini odkaže častno mesto v narodnem životu ter uvažuje znamenitost njenega sodelovanja za javni blagor, ne, kar on namerava, to je absolutna nadvlada v vseh popojavih in strokah javnega življenja. Kdor se slepo ne klanja njegovi diktaturi, kdorkoli si je ohranil le nekoliko samostojnosti, po tem plane, tega napada, temu skuša spodkopati vpliv in veljavo med narodom. Odklanjam tako nadvlado z osebnega stališča, z ozirom na ožjo svojo domovino pa jo moram

Toda iskal je zama, kajti prijorja Celestina tedaj že davno ni bilo več na Vrhniki.

Ko je bil prijor Celestin s svojimi stražarji zapustil Bistro in pohitel na Vrhniko, so že čakali nanj njegovi smrtni sovražniki — Aronovi sinovi, podložniki umrlega kralja Davida. Simon Kozina jih je bil obvestil o dogodkih na Vrhniki in jim naročil, da naj poskusijo to noč polastiti se Celestina ali ga usmrtiti, in cigani so prišli. Nekaj se jih je vtihotapilo na Vrhniko, in ti so se udeležili boja, drugi so prišli pozneje. Njihov vohun Simon Kozina jim je povedal, da leži prijor Celestin ranjen na cesti. Še med tem, ko se je množica po odbitju naskoka stražarjev zapodila zadnjič proti župnišču, so prihiteli cigani, se polastili Celestina, ki je z zlomljeno roko in nogi ležal brez zavesti pod svojim konjem in ga skrivaj odnesli. Prišli so srečno iz trga in potem nesli svojega jetnika čez polja in skozi šume, ne meneč se ne za njegovo bolešno ječanje ne za njegove vzklike in vprašanja.

Ko je prišel prijor Celestin čez mnogo ur k sebi, je ležal na vlažni slami v ogljarski koči pri Lenem brdu in krutemu možu je zastala kri, ko je uzel brezmejno sovražno razodevajoče poglede okrog sebe sedečih ciganov.

(Dalje prth.)

smatrati za pravo pogubo ... Poznam deželo našo ter odkrito in iskreno ljubim njo in njeno prebivalstvo, poznam njeno upravo in njene potrebe — baš radi tega pa bi se tresel za njeno usodo, kakor hitro je ista izključno izročena nadvladi „Slovenčeve“ stranke ... Dasi se nam Slovincem bliža huda ura na političnem obzorju, ljutejša kakor kdaj razsaja narodna borba na naših periferijah, prisiljeni smo, svoje najboljše moči, svoje najprejnejše delavce pošiljati v parlamentarne zastope, v deželni in državni zbor, in, gospoda moja, mogočno je med nami vzrastla stranka, ki hoče z narodnimi mandati poplačati možake, katerih edina zasluga in edina zmožnost tiči v tem, da versko gorečnost — hlinijo.“

Tako je Šuklje govoril pred 11. leti na shodu v Novem mestu, in res je, da velja vsaka njegova beseda še dandanes, daje do pičice resnična. Vse je pri nas še tako, kakor pred 11 leti — samo Šuklje je postal drugačen in je šel med tiste politične hermafrodite, ki jih je takrat tako prezirljivo zasmehoval. Toda ne — tudi „Slovenec“ se je spremenil. Tisti „Slovenec“, ki je Šukljeja takrat trgal, kar se je dalo, ki je še 9. aprila 1894 pisal o Šukljeju: „E, da odkrito rečemo: Rajše sežemo najgorjemu socialnemu demokratu v roke, nego konservativcu prof. Šukljeju! On ni naš in na vsa usta povemo: Mi nismo njegovi.“ Danes pa je Šuklje njihov in oni so njegovi. Bodi blagoslovljen ta politični konkubin, ki kaže moralnost duhovščine in moralnost Šukljejevo v taki luči, da je bil tej notici edino umestni nadpis: Politično vlačugarstvo.

— Učiteljska mizerija. Pod tem naslovom je škofova cunja, ki izhaja pod imenom „Slovenec“, minolo soboto opsovala vse kranjsko učiteljstvo in porogljivo razglasila: Kakršno delo, tako plačilo. S tem je glasilo kranjskih duhovnikov hotelo očitati učiteljstvu, da njegovo delo ni nič vredno. Ker se nam res ne zdi vredno, da bise z umazanimi kaplani iz šenklaškega farovža o tem prerekali, koliko je vredno delo kranjskih učiteljev, naj navedemo javnosti v informacijo zadnje uradno poročilo ces. kr. deželnega šolskega sveta. To poročilo dno. 6. avgusta 1904, št. 335 ex 1904 deželnega šolskega sveta, se stavlja za šolsko leto 1902/1903. pravi pod zaglavjem »Wahrnehmung über die Tüchtigkeit, den Fleiss und das Verhalten der Lehrerschaft« nasleduje: Sehr gut verwendbar waren 206 Lehrkräfte (to je 40.39%), gut verwendbar waren 249 Lehrkräfte (to je 48.82%), minder gut verwendbar waren 8 Lehrkräfte (to je 1.6%) Poročilo pravi dalje: 113 Lehrkräfte erschienen hiebei nicht qualifiziert, weil sie im Berichtsjahre nicht inspicirt worden sind. Med 510 učiteljskimi močmi, o katerih govori poročilo, je bilo torej 455, ali 89.21%, o katerih pravi uradno poročilo, da so bili jako dobro in dobro porabni. To je spridevalo, na katero je učiteljstvo lahko ponosno, tako ponosno, da ima pravico z zaničevanjem odbijati podla natolcevanja starega krokodila s Kamna in okrog »Slovenca« zbranih farjev. Kakršno delo, tako plačilo, je pisal »Slovenec«. Pravo! Uradni izkaz priča, kako je delo učiteljstva, naj torej klerikalci dajo učiteljstvu tudi temu delu primerno plačilo.

— „Kakršno delo, tako plačilo“, to je stališče, na katero se je »Slovenec« nekako načelno postavil. Mi se s tem stališčem popolnoma strinjamo in vse naše delovanje priča, kako resno nam je na tem, da se to načelo uveljavi. Kdor ni za svoje delo dovolj in primerno plačan, tistemu naj se doda, kar mu še gre; kdor pa dobi za svoje delo neprimerno plačilo, tistemu naj se odvzame kar dobiva preveč. V prvi vrsti pride tu v poštev duhovščina. Noben stan na svetu ni za

svoje malenkostno »delo« tako neprimerno sijajno plačan, kot duhovniški. Ne tajimo, da je nekaj duhovnikov, ki svojo službo opravljajo s razumom, z dobrimi intencijami in dostojno, in katerim ni kaj oporekati. Toda velika večina opravlja svoje delo tako, da bi dotičnike iz vsake druge službe nemudoma spodili. Nič ne pretiravamo, če rečemo, da dve tretjini kranjskih duhovnikov po načelu »kakršno delo, tako plačilo« niti take piče ne zasluži, kot jo dele ljubljanske nune — beračem. A kaj vidimo? Apostoli so hodili bosi po svetu, so prenočevali na skednjih in živeli od tega, kar so jim dajali dobrosrčni ljudje, dandanašnji nasledniki apostolov pa stanujejo v palačah, se vozijo v kočijah, poživajo na blazinah, jedo najfinije delikatese in pijo najlahtnejša vina ter zbirajo tisočake in tisočake, ne da bi to z delom zaslužili. To je najprej nastaviti sekiro in ljudstvo je najprej opozoriti, da je pri duhovščini pred vsem treba spraviti v veljavo načelo »kakršno delo, tako plačilo«.

— Politika v šoli. Med abiturienti II. drž. gimnazije, na katerem zavodu je vladal vedno prosti, naprednjaški duh, se je pojavilo nenkrat nazadnjaštvo. Vzroka temu pojavu nam ni treba iskati daleč, ker je to brezdomno sad vpliva od strani veroučitelja, ki je napel v šoli in isven šole vse sile, da bi pridobil med dijaštvom nekaj bojnikov za redke in slabotne klerikalne bojne vrste. Med poukom je večkrat pozabil svojih učiteljskih dolžnosti ter hote ali nehoti zavezil na politično polje, kritikujoč razne članke v »Slov. Narodu«. Da pa besede v šoli ne bi ostale bob ob steno, nadaljevalo se je zaslužno delovanje za sveto klerikalno stvar tudi izven šole. Pod pokroviteljstvom znanega antialkoholista dr. Kreka je obtojal takozvani poljski kružok za dijake. Namen temu kružku gotovo ni bil učiti samo poljščino, ker je moral biti vsakdo klerikalec — saj se je moral v začetku vsak dijak izkazati z nekim klerikalnim znamenjem, da se ne bi mogel vtihotapiti kak nepoklican gost, in se zavezati, da ne bo ničesar izdal, kar se je tu govorilo. Dijkom je dajal Krek na dom razne knjige pristno klerikalnega duha. — V raznih klerikalnih društvih lahko gonijo škofovi hlapci svoje orgije — saj se tam vrši vse pod protektoratom Bonaventure samega; — da pa zanašajo politiko celo v šolo, proti temu moramo kar najstrožje protestirati. Poznamo še en zavod, kjer bi veroučitelj prav rad teroriziral dijaštvo ter politikoval v šoli, toda dotičnik tega ne stori, ker ve, da bi mu nekdo na prste stopil. Čuditi se moramo torej, da se kaj sličnega godi ravno na II. drž. gimnaziji. Ali kompetentna oblast o tem ničesar ne ve, ali pa se ne zgane. — Čas je že, da otvori škof svoje zveličavne zavode št. Vidu ter nažene noter svoje voličke, ki učiteljujejo raztreseni po kranjskih gimnazijah; do vodstva II. drž. gimnazije pa se obračamo s prošnjo, naj pouči klerikalnega kateheta o njegovih dolžnostih.

— Klerikalni župan in njegovi klerikalni odborniki v Pijavi gorici. Veselje v občini Pijavi gorici se je izpremenilo klerikalnemu županu in njegovim klerikalnim odbornikom v splošno žalost, kajti prišel je revizor in pregledal občinske, prav po klerikalno sestavljene izpise in račune ter jih je potem c. kr. okr. glavarstvo poslalo deželnemu odboru. Boječ se kazni, trepetajo klerikalci noč in dan, kajti najbrže bodo morali, župan županstvo, odborniki pa svoje odborniške časti zapustiti. Prav se godi tem nepoštenim ljudem! Klerikalci res mislijo, da smejo delati kar hočejo!

— Koliko bo izgube? Znani spodnjaštajerski nemškutar tovarnar in trgovec Jurij Regorscheg v Gabrniku je — kakor je razvideti iz »Laibacher Zeitung« napovedal konkurz. Mož je bil sadnje čase v jako velikih denarnih stiskah, tako da celo majhnih snežkov ni mogel pla

šati. Med drugimi upniki tega nem-
škutarja je tudi ljubljanska ka-
toliško-narodna »Ljudska po-
sojilnica«, ki je Regorschegu po-
sodila nad pol milijona kron.
Radovedni smo, koliko bo imela
»Ljudska posojilnica« izgube; če
izgubi četrt milijona ji bo lahko
še čestitati.

— **Vspomagateljnoe ob-
ščestvo v Moskvi** je imenovalo
tržaškega dež. poslanca g. dr. Gustava
Gregorina svojim častnim članom.

— **Premeščen** je sodni kan-
celist v Kozjem, g. Fran Čizmek,
k okrognemu sodišču v Novem mestu.

— **Šolske vesti.** Kandidat
g. Ivan Erbežnik pride v Kostanje-
vico; časni učiteljici, gđ. Lucija
Trampuš v Erzelju in Julija Ka-
lin v Planini, sta zamenjali svoji
mesti.

— **Občinstvo v Pijavi gorici**
in **Želimljah** prosi cestnega nad-
zornika gospoda Belca, naj bi bolje
nadzoroval svojega odbornika Ogo-
relca iz Razdrtega, ki ima svoj
cestni revir od Škofljice, pod Pijavo
gorico proti Želimljah. Pod Pijavo
gorico dalo se je v kratkem napraviti
nove držaje ali šrange ob okrajni
cesti, katere je napravil lesni trgovec
Petrič iz Gubniš. On je spravil v te
držaje najraznovrstnejši les kakor: ce-
rov, kostanjev in hrastov. Cerovega
in kostanjevega lesa je čez 40 metrov.
Ne ve se, ali ta odbornik lesa ne pozna,
ali kako, da je vse dobro zanj. Občins-
tvo prosi gospoda cestnega nadzornika,
da bi taka dela sam nadzoroval in se
prepričal, ali pa postavil zato več čega
odbornika.

— **Primeren odgovor.** Neki
kmet priteče ves spehan in utrujen
s hribovake vasi v župnišče prosit
župnika, da bi šel previdel bolnika.
V župnikovi sobi najde okrog bogato
obložene mize veliko množico samih
duhovnov, ki so se pri rujnem vincu
dobro zabavali. Ko se utrujeni kmet
ozira po sobi, ki je dobil kak stol,
da bi se usedel, mu neko kaplanče
porogljivo reče: »Oče, le usedite se,
dasi ni bilo praznega stola. Kmet se
ozre še enkrat po sobi, potem pa
reče: »Saj tukaj je ravno tako, kot
na mojem sklednju, namreč: veliko
cepcev, stolov pa nič!«

— **Velikodušno volilo.** Po-
ročali smo že o nenadni smrti ljub-
ljanskega rojaka gospoda Iv. Mla-
karja, ki si je za časa potresa pri-
dobil resnih zaslug za svoje rojstno
mesto. Pokojnik se je spomnil Ljub-
ljane tudi v svoji oporoki. Poleg
znatnih volil različnim sošolcem in
njihovim otrokom ter svoji strežkinji
je pokojnik določil 20.000 kron za
dijaško kuhinjo v Ljubljani,
24.000 K za ustanovo za ljublj.
obrtnike, ki bodoje iti na tehnolo-
gični zavod na Dunaj, 12.000 kron
nemškemu planinskemu društvu,
2000 K ljubljanskemu društvu za
varstvo živali in 6000 K za razdelitev
med razne dobrotelne zavode.

— **Umrl** je v Mavhinjah bivši
večletni župan, posestnik Jos. Le-
giša.

— **Poročil** se je zdravnik v
Trstu, g. dr. Žvko Lapajne, z gđ.
Tončko Majzeljevo iz Beke cer-
kve. Čestitamo!

— **Iz Šiške.** Čitalnica in »Sokola
v Šiški priredita letošnjo vrtno vese-
lico ob pragu jeseni dne 18. septem-
bra pri Koslerju. Spored bo obsegal
koncert c. kr. vojaške godbe, petje
društvenega moškega zbora ter telo-
vadbno na orodju, proste vaje in sku-
pine.

— **Iz Doba.** V nedeljo 11. t. m.
vršila se bo v Dobu velika vrtna vese-
lica v prostorih g. A. Detele, pri kateri
se bo igrala komična burka »Lumpacij
Vagabund ali zanikrna trojica.« Zlasti
pa ker se veselica vrši v prid »Ciril
Metodove družbe«, se slavno občinstvo
vljudno prosi, da se veselice v obilnem
številu udeležijo! Začetek je ob 1/2 5. uri
popol. Opazujemo pa še posebej slav.
občinstvo na to, da pride kamniški
vlak in Domžale, ki so 15 minut odda-
ljene od Doba, ob 3. popol. in odide
nazaj v Ljubljano ob 9. uri ponoči.
Ker je ves prostor pokrit, se veselica
vrši ob vsakem vremenu! Torej na svi-
denje v nedeljo!

— **Kadilnikova koč** na
vrhu Golice se otvori v nedeljo, dne
11. t. m. Ker koč ni še popolnoma
opravljena, bo ta otvoritev le za-
časna, drugo leto pa se bo vršila
slovesno. Vendar kaže vse, da se
anide tudi letos obilo častilcev prvaka
slovensk h turistov, g. Frana Kadil-
nika, k otvoritvi njemu v čast in
trajen spomin imenovane koč na
lepi naši Golici. Udeležniki iz Ljub-
ljane se odpeljejo do Jesenice v ne-
deljo jutraj ob 5. uri s turistovskim
vlakom. S seboj ni treba jemati ne
pijače ne jedil, ker bo dobili v koči
čaj, vino, kruha ter mrzlih jedil,
s katerimi bo stregel »Planinski
Janez«.

— **Redka starost.** Dne
2 t. m. umrl je v Blagovici v Črnem
grabnu najstarejši mož v občini —
83letni Nikola Božte, misar in bivši
mногоletni vojak, ki je služil pod
cesarjem Ferdinandom in Fran Josi-
pom I. Naj v m. p!

— **Podružnica slov. pla-
ninskega društva v Čerknem**
priredi dne 11. septembra t. l. v pro-
storih g. P. Jurmana planinsko vese-
lico v korist zgradbe planinske koč
na Poreznu.

— **Iz Logatca** se nam poroča,
da priredi dijaški tamburaški zbor v
petek, dne 9. septembra koncert v
prostorih hotela »Kramar« Po kon-
certu prosta zabava in ples. Vstopnina
40 v. Ker je diši dobiček namenjen
za Prešernov spomenik, se preplačila
hvalažno sprejemajo.

— **Iz Idrije** se nam piše: »Sokola
je priredil svojo veselico dne 28. pr.
m na vrhu br. Iv. Grudna na Jelšnem
Vrhu. Kakor vse sokolske veselice, je
bila tudi ta zelo dobro obiskana na-
vzlic temu, da vreme ni bilo posebno
stanovitno. Med udeležniki smo z
veseljem opazili zastopnike vrlo na-
rodno naprednih Žirovcov, predvsem
g. župana A. Kopača, ki so s svojim
posetom pokazali svojo narodno za-
vest in simpatije do sokolskega dru-
štva. Ob tej priliki so sbrali za idrij-
skega S. kola 15 K, za kar jim odbor
izreka najiskrenejšo zahvalo. Pri ve-
selici se je razvila najvselejša za-
bava, h kateri je največ pripomoglo
srečkanje, ki je sosebno mladini do-
neslo mnogo dobitkov, in ples, ki je
trajal neutrudno do 10. ure zvečer
ob neumornem sviranju oddelka sl.
idrijskega godbenega društva. Med
zabavo pa so rodoljubne članice in
gojenke ženskega telovadnega od-
delka »Sokola« z marljivim razpeča-
vanjem krasnih šopkov, koje so same
napravile in »Sokolu« darovale, raz-
glednic, korijandolijev in srečk, skr-
bele za gmotni vseh veselice, kateri
je bil prav povoljen. Bodi tudi njim
iskrena zahvala in ponvala! Minolo
nedeljo je pa priredil dijaški godbeni
klub »Struna« koncert v korist družbi
sv. Cirila in Metoda na vrhu Frana
Didča. Prav obhajujemo, da je zopet
kvarilo slabo vreme, da ni mogel biti
obisk tak, kakor je bilo pričakovati
z ozirom na rodoljubni namen vese-
lice, saj se v Idriji prav malo živuje
za to prekoristno družbo. O podruž-
nicah moški in ženski se nič ne čuje,
marsikdo niti ne ve, da v Idriji sploh
ob-toje. Zato pa zasluži »Struna« tem
večje priznanje za prireditel te ve-
selice. Spored je obsegal točke, ka-
ter h prednašanje nimamo v Idriji
prilike mnogokrat čuti. Izvajale so
se med drugim težke overture iz
oper »Semiramida«. »Nema iz Por-
tici«, čuli smo odlomke iz opere
»Prodana nevesta«, Parmove potpo-
uri: »Slovanske cvetke« in še več
drugih. Vse točke so se izvedle z
dovršnostjo in fineso, da se je čuditi
marljivosti in naderjenosti gospodov
»Strunašev«. Šaljiva ročta je dobro
poslovala in gospice »Struna« naklo-
njene so razprodale mnogo šopkov.
Veselica se je zaključila s plesom, ki
se je nadaljeval v mali dvorani »Či-
talnice«. V nedeljo pa praznuje sl.
delavsko bratno društvo svojo dvaj-
setletnico s prireditvijo večje veselice
v prostorih »Čitalnice« in upamo, da
se tudi to pot odlikuje idrijsko na-
rodno napredno občinstvo po obilni
udeležbi in s tem izrazi zaslužnemu
društvu svoje priznanje.

— **S Pivke** se nam piše: Dolgo,
dolgo časa ni bilo v vašem listu nobe-
nega poročila iz naše lepe Pivške
doline. Toda g. urednik, danes sem pri-
siljen pero v roke vzeti in vam poročati
o zaspanih Pivčanih. Kje si, Miroslav?
Nasprotje, katero danes brez potrebe
vlada, bi se lahko spremenilo v ljube-
zen. Pivčani, kaj ne bi bilo mogoče, da
ustanovimo »Pivškega Sokola«.
Veliko nas je, ki svobodo in napredek
ljubimo. To je začetek! Dobro vinski.

— **Disciplinarni zakon za
štajersko učiteljstvo.** Cesar
je potrdil zakon štajerskega dežel-
nega zbora glede novih disciplinar-
nih predpisov za učiteljstvo na ljud-
skih in celjskih šolah.

— **Celjsko in mariborsko
porotno sodišče.** Pri porotnem
zasedanju, ki se začne 12. t. m., pri-
dejo v Celju na vrsto: 12. septembra
Marija Jamnikar umor z zastrep-
ljenjem, Franc Bračič, rop; 13. sept.
Josip Rataj, požig; 14. J. Ferleš,
Alojzij Lah, tatvina; 15. Josip
Makovšek, uboj; 16. Anton Po-
žun (bivši orožnik), uboj; 17. Mar-
tin Hriberšek, umor. — V Mari-
boru pa pridejo na vrsto sledeči slu-
daji: 12. sept. Anton Kosar, požig;
13. Vincencij Gregorič, uboj;
14. Fran Harz, Ljudmila Diet-
rich in Ana Harz, goljufija in
umor; 15. Jos. Lierschaft, uradno
poverenje in goljufija; 16. Alojzij
Marčič, uboj.

— **Mednarodni zadrudni
kongres** se vrši ravnokar v Bu-
dapešti. Zbrali so se zastopniki vseh
narodov: Rusi, Francozi, Angleži,

Nemci, Slovenci, Srbi, Bolgari i. t. d.
Zvezo slovenskih posojilnic zastopa
g. Franjo Jošt in Fr. Lon-
čar. Sedež društva, ki prirejajo kon-
grese, je v Londonu. Dosedanji kon-
gresi so se vršili v Londonu, Pa-
risu (dvakrat), Delftu in Manche-
stru.

— **Za kmetovalce.** Od me-
seca septembra 1904 do januarja 1905
bo c. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče
v Ljubljani nakupilo vsak mesec
po 100 metrakih centov ovasa od kme-
tijskih zadrug in kmetovalcev samih
proti takojšnji oddaji blaga in
proti takojšnjemu plačilu tudi
v manjših množinah. Te vrste
prodaje blaga kratkim potom po-
seben dobro služi srednjim in manjšim
kmetovalcem, na kar jih posebno opo-
zarjamo. — Vojna uprava želi, da bi
se tudi na Kranjskem med kmetovalci
udomačila kupčija iz proste roke njim
samim na korist, kar se doslej, žalibog,
ni bogve kako vršilo.

— **Zadruga krojačev, klo-
bučarjev i. t. d. v Ljubljani**
vabi svoje cenjene člane na jako
vašen razgovor, ki se boče vršil v
četrtak (na praznik) dne 8. t. m. do-
polne ob 1/2 11 uri v gostilni, pri
»Kroni«. Načelnistvo prosi obilne
udeležbe od strani svojih članov.

— **Tatvine.** Sinoči je bilo tr-
govcu gospodu Ivanu Auerhammerju
iz veže »Kotoliškega doma« ukradeno
s koleasa vse kolearsko orodje. Tudi
g. Jožefu Strnadu, trgovskemu po-
močniku, je bila ravno tam ukradena
kolearska »Kobalda« svetilka. Tatvine
kolearskega orodja so se tam že po-
navljajot izvršile in ni izključeno, da
tst to potem spravi v denar. —
Včeraj je bila pekovačemu pomočniku
Francu Karliču v neki gostilni na
Rmaki cesti iz žepa ukradena hra-
nitnična knjižica s vlogo 140 kron.
Knjižica se je glasila na ime Josip
Glas.

— **Kaznjene** je padel z
odra. Včeraj popoldne je nesel kaz-
njene Fran Lavrič pri zgradbi mestne
hiše v Gradaških ulicah s svojim to-
varem po odru piloto. Ker ni bilo
dobre ograjeno, je sgrešil desko in
padel 1/2 metra globoko. Pri padcu
se je zadel ob oder v rebra in se
tako poškodoval, da je moral iti v
kaznjensko bolnico.

— **Mitnine ni hotel plačati**
včeraj na Sv. Petra mitnici hlapec
Avgust Poljak. Izgovarjal se je naj-
prvo, da ni bil zunaj mesta, a ko je
to priznal in moral mitnino po po-
sredovanju policijskega stražnika pla-
čati, je udaril po konjih in začel mit-
niškega paznika in stražnika prekli-
njati ter zmerjati z raznimi psovkami.
Zagovarjal se boče pred sodiščem.

— **Trpinčenje živali.** Rojčev
hlapec Jožef Vrhovec je bil včeraj voz-
tako preobložen z blagom, da sta ga
konja megla po Resljevi cesti prav
podasi peljati, kar pa Vrhovec ni bilo
vrač in ju je neumljeno bičal ter s
nogo suval v vamp.

— **Nesreča.** Danes so pripel-
ljali v vlakom ob pol 12 iz Hrúšice
na južni kolodvor Iljo Viličko, de-
lavca, ki si je pri delu zlomil desno
nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vo-
zom v deželno bolnišnico.

— **Z voza padel** je včeraj Tom-
žev hlapec Anton Malnar na Cesti na
Rudolfovo železnico, ker se ga je bil
preveč napil. Stražnik ga je moral
spraviti nazaj na voz in spremiti
domov.

— **Delavsko gibanje.** Vče-
raj s je z južnega kolodvora odpe-
ljalo v Ameriko 40 Slovencev in 8
Hrvatov, nazaj pa je prišlo 40 Hrv-
atov. — V Hrúšici se je odpeljalo 40,
na Jesenice pa 30 delavcev.

— **Zabavni vlak** je peljal dan-
es zjutraj 308 Dunajčanov v Trst,
kateri si bodo ogledali obenem tudi
Roko, Putj, Benetke, Miramar in
Opatijo.

— **Izgubljene in najdene**
reči. G. Amalija Sob. je izgubila
včeraj zlat uhan z briljantom, vreden
40 K. — Šivilja Ana Kisovčeva je
izgubila rdečo denarnico z vsebino
5 K 56 vin. — Uradnikova žena Ur-
šula P. je izgubila črno denarnico,
v kateri je bilo 76 K denarja. — Za-
sebnica Avgusta T. je izgubila po
Krakovskem nasipu zlato verižato
zapestnico, v kateri so bili trije safiri,
vredno 50 K. — Izgubljena je bila
tudi zlata ura z zlato verižico, ki je
imela za obesek sreček in dva zlata
manšetna gumba s črkama C H. —
Na južni železnici je bil izgubljen,
oziroma najden ženski povrčnik, potna
čepica, dežnik, zavitek kolonijalnega
blaga, ročna torbica, ružni veneč,
obešalo za obleko, kodrilo, ženska
ročna torbica s svetimi podobami,
črna klobuk, dvakrožnega z obleko in
črna prazna torbica.

— **Koncert društvene**
godbe. Jutri bo pri »Novem svetu«
na Marije Terezije cesti zadnji
letošnji vrtni koncert društvene
godbe. Kakor znano, se je restav-
ter, g. Fran Remic, vedno na svo
moč trudil, da je gostom v vsakem
oziru kar najbolje postregel in je

vreden, da se ga s številnim obiskom
podpira.

— **Slovenci v Ameriki.** Kap je
zadela v Jenny Lind
Josipa Jurida, doma iz Reviše v
litijemem okraju. Doma sapušeča ženo
in osmero otrok. — Zgorela je
v Toweru velika hiša društva sv.
Cirila in Metoda. — Vse slovan-
sko združenje v New Yorku
je čestitalo ruskemu caru ob priliki
rojstva cesaroviča. Car se je laskavo
zahvalil.

— **Najnovejše novice.** —
Krvavi štrajki. Na otoku Sardiniji
je ustavilo 2500 rudarjev delo. Doše
vojake so naskočili štrajkujoči s ka-
menjem in revolverji. Tudi vojaki so
streljali. Sedem vojakov je ranjenih,
izmed delavcev pa so trije mrtvi, zelo
veliko pa je ranjenih.

— Vest o mrtvih in obolelih
na vojaških vajah 22. brambo-
vskega polka na Ogrskem se
uradno zanika. Res je le, da so 136
rezervistov poslali domov, ki so bili
preslabi za nameravane težke vaje.

— Z brzgalno udušen punt.
V kaznilnici v Sobotki so se pretečeno
soboto spuntali kaznjenci. Pazniki pa so
začeli s parno brzgalno škropiti izgre-
dnike, ki so se valed tega res spametov-
vali ter se pustili mirno odvesti nazaj
v celice.

— Bomba. V Barceloni je našel
neki poletijski agent bombo ter jo nesel
v justično palačo, kjer se je razpočila
ter porušila del zgradbe.

— Ošaben bogataš. Lesni tr-
govce Graban v državi Missisipi je na-
pravil konec štrajku svojih delavcev s
tem, da je celo svojo veliko zalogo
razstrelil z dinamitom.

— **Ne pisana, ne tiskana**
knjiga. Družina princeza de Ligne ima
imenitno knjigo v posesti. Nemški cesar
Rudolf II. je nekoč ponudil za to knjigo
11.000 dukatov. Težko, da bi bila na
svetu kje kaka bolj umetna knjiga.
Listi v nji so tako narejeni, da imajo
po sredi med obema licema višnjeve
papir. Črke so na licih listov vse ure-
zane, zato se vidijo višnjeve. Vsaka
črka je popolna in je knjiga prav lahka
za branje. Delo, ki je bilo za to po-
trebno, je naravnost nekaj čudovitega.

— **Slepa na vseučilišču.**
Da so slepi postali doktorji, to je bilo
v zgodovini človeštva, da je pa slepa
in ob enem nema deklica zmagala la-
tinski, grški, nemški, angleški jezik,
matematiko in slovnico in s častjo zde-
lala vseučilišče v državi Massachusetts,
to je pa že nekaj posebnega. Helena
Keller se je naučila govoriti, pa ni
mogla ne slišati ne videti, bila je slepa
in gluha. Imela je pač veliko nar-
avno nadarjenost, a morala je tudi
imeti izvrstne učitelje.

— **Father Jos. Murgas,** slo-
vaški duhovnik v Wilkesbarre, kot
znano je znašel nove vrste brezlični
brzjav. Sedaj že postavlja visoke
droge, enega v Wilkesbarre, drugega
v Sranton, dvajset milj narazen. Droga
ali pravzaprav stolpa bosta 150 čevljev
visoka, na vzvišenih krajih, da visoki
predmeti ne bodo ovirali elektrike.
Morebiti način brzjavne pisave je
nadomestil z dvema glasoma, ki mu
neki prihranila že mnogo časa.

— **Kaj je čudež?** Isaki kmet
vpraša duhovnika, kaj je čudež. Ta
mu obsežno razlaga, pa kmetič ne
more razumeti. Zato vpraša duhov-
nika, če bi mu mogel dati tudi kak
zgodbe čudeža. »Dobro,« pravi duhov-
nik, »hodi pred menoj in hočem po-
kusiti.« Kmetič gre. Duhovnik ga
brez premisleka občutno sune z nogo
»Ali si čutil,« vpraša duhovnik. »Za-
kaj bi ne bil?« pravi kmet in se
pogladil po zadetem kraju; »zlomka,
gotovo sem čutil!« »Dobro,« pravi
duhovnik, »bi li čudež, če bi ti sunka
ne bil čutil.«

— **Ženska emancipacija v**
Ameriki. Od leta 1870 do 1890
je bilo v Zedinjenih državah le 414
žen v uradniških poslih, danes jih
je 4875. Še vilo časnikiaric se je v
istem času pomnožilo od 35 na 888.
dekorativnih umetnic od 412 na
10810. Knjigovodkinj je bilo pred
30 leti samo 9 sedaj jih je že 27.777.
Povsod najdemo ženske, le v armadi
še ne.

— **Največ židov** v enem mestu
skupaj živi danes v New Yorku to
je 672.676. Za New Yorkom pa se v
tem oziru vrstijo mesta Varšava,
Budapešta, Odesa, Dunaj, Lodz in
London.

— **Bogastvo Indijanov.** Čes-
tokrat se slišijo pritožbe, da se Indi-
jani iz Severne Amerike iztrebljajo ter
hirajo v revščini. Vest o revščini vsaj
ni resnična. Resnica je namreč, da so
takozvani Ozagi v Oklahami skoraj
najbogatejši narod na svetu. Vsak
Ozag ima namreč 4644 dolarjev nalo-
ženih v banki, ki se mu obrestujejo
po 5% in vsak ima nadalje štirjako
miljo zemlje, ki reprezentuje za vsako
rodbino vrednost 11.500 dolarjev. Ce-
lokupno indijansko prebivalstvo šteje
40.000 duš, a njihovo premoženje se
ceni mnogo nad bilijon dolarjev. Ze-
dinjene države kupujejo za gotovi denar

obsežna zemljišča, ki so Indijanom
določena, ter so jim dale dosedaj že
nad 30 milijonov dolarjev dobička.
Tudi ni res, da so Indijani leni in in-
dolentni. Ker imajo dovolj premoženja
res ne delajo veliko, vendar pridelajo
na svojih poljih in nasadih vsako leto
za 6 milijonov dol. vrednosti. Njihovo
kmetijstvo je na visoki kulturni stopnji,
tudi njihove šole in cerkvene razmere
odgovarjajo modernim zahtevam.

— **Odškodnina za neizpol-
njeno obljubo zakona.** Dosedaj
so v Ameriki le ženske tožile za od-
škodnino, ker se jim obljubljeni za-
kon ni izpolnil. Nedavno pa je tožil
bivši italijanski konzul svojo nezvesto
ljubico za odškodnino. Zahteval je
10.000 K. Sodniki so mu prisodili
6400 K, in sicer 4000 K za o-čelice,
pijama, gledališčne liste itd., 2400 K
pa za z-mujen čas. Iračunili so, da
je potratil s ljubkovanjem približno
400 ur ter so mu prisodili po 6 K za
zamejeno uro.

— **Čudno obrambno sred-
stvo.** Nedavno so v Parizu zapri-
li neko grofico Horn zaradi aleparije.
Gre se za svotico 75.000 frankov.
Dama se je uprla s silo aretaciji ter
se satekla k zadnjemu sredstvu, da
se je popolnoma slekla. Seveda ji
tudi ta zvijača ni pomagala. Sedaj se
poslužuje istega sredstva, da bi ute-
kla zasiljevanju. Ko je prišel prete-
čeno soboto stražar v njeno celico,
da bi odvedel grofico k preiskoval-
nemu sodniku, se je po daljšem ugo-
varjanju sicer vzdala, med potem pa
je sbežala v neko čumnatost ter se od-
snotraj zaklenila. Vrata so morali
vlomiti, in grofica je stala sredi vobe
popolnoma naga: »Tako, sedaj me pa
le odpeljite!« je rekla zadovoljno.
Prinesli so stražarja plašč ter zavili
vanj grofico. Pri tem se je kot besna
upirala ter se tako razburila, da so
zasiljevanje res morali preložiti. Ob-
ljubila je, da se bo tega sredstva
trajno držala; in res ne trpi več
oblike na sebi ter se naga sprehaja
po celici. Za obteževalno okolnost se
smatra to, da je grofica — 45 let
stara.

— **Najlepša žena v Rimu**
zaradi tatvine zaprta. Signora
Marija Bucci pripada zelo ugledni
rodbini, ima za moža nečaka kardi-
nala Jacobinija in ki splošno slovi za
najlepšo ženo v celem Rimu, je za-
radi tatvine zaprta. Ljubkovala je z
bogatim trgovcem Agostinijem, s ka-
terim sta večkrat za par dni kam
zletela. Pri zadnjem takim izletu v
Lombardijo je bilo Agostinijev ukra-
denih dragocenosti za 3000 lir. Na-
znanil je tatvino policiji, ne da bi bil
povečal, s kom je bil skupno na iz-
letu. Toda policija ima oster nos ter
je v odsotnosti lepe Bucci v njenem
stanovanju preiskovala ter tudi našla
ukradene dragocenosti. Agostini se
ni o tem ničesar stulil ter je bil
ravno z lepo ljubico na drugem iz-
letu, ko se je pojavil detektiv ter mu
vzel ljubico. Prosil je seveda brzo-
javno, naj se zadeva potlači, a sodišče
dame ni več izpustilo.

— **Zdravniki na Ruskem.**
Glasom najnovejšega statističnega
izvestja je na Ruskem 21.827 zdra-
vnikov, in sicer 21.090 moških in 737
žensk. Vkljub temu se kaže zadnji
čas veliko pomanjkanje zdravnikov,
ker jih zelo veliko potrebujejo na
bojišču. Imed omenjenega števila
odpade na evropsko Rusijo 19.168
zdravnikov. Največ jih je seveda po
mestih, in sicer v Petrogradu 2272,
Moskvi 1528. Varšavi 1043, Kjevu
689, Odesi 615 itd. V celi obseži
Sibiriji je le 788 zdravnikov, na Kav-
kazu pa 1224. V južni Rusiji so
kraj, kjer na 100 vrst naokoli ni
zdravnika. Dohodki so seveda slabi
ter se morajo posebno ženske zdra-
vnice žrtvovati za ljudstvo. Po mestih
ima mnogo zdravnikov stalne službe,
in sicer jih je 731 profesorjev in pri-
vatnih docentov, 3683 v armadi, 2790
v deželni službi, 1495 v bolnišnicah,
556 v mestnih službah, 577 pri to-
vernih in 541 pri železnicih.

— **Sposobni ministri.** V neki
mali zamorski kraljevini v Južni Atriki
je uredil kralj svojo državo popolnoma
po evropskem načinu ter je dal svojim
podložnim tudi ustavo. V kraljevini
imajo namreč tudi parlament s 30 po-
slanci. Parlamentu predseduje sam
kralj, a odgovornih mu je osem mini-
strov. Oponašajoč popolnoma evropske
običaje, priredil je nedavno kralj tudi
dvorni ples, h kateremu je bilo povab-
ljenih tudi nekoliko Evropejcev. Med
plesom je zapazil neki Evropejec, da
mu manjka zlata ura. Poklical je na
stran vojnega ministra ter mu povedal
dogodek. »Kdo Vam je ukradel uro?«
je vprašal vojni minister. — »Oni le
gospod.« — »Vraga, vraga, to je pra-
vosodni minister . . . počakajte malo
časa — in vojni minister je šel k ne-
kemu drugemu odličnjaku v dvorani.
Čez nekaj časa se je vojni minister
vrnil ter izročil Evropeju njegovo uru.
»Ali Vam je pravosodni minister dobro
voljno vrnil uru?« je vprašal Evropejec.

— **Dalje v prilogi.**

„Ne, niti ni zapazil. Prosil sem samo ministra zunanjih zadev, naj mu jo ukrade, in kakor vidite, se mu je posrečilo.“

Nemec o Nemcih. Možu, ki je pisal nastopno pismo, se gotovo ne more očitati, da ni bil pravi Nemec: »Nimam sedanjosti, še manj pa bodočnosti. O veri ni sledu. Pač bi bilo mogoče pravo umetniško delo izvajanje mojih novih del mnogo spremeniti. Moja vrnitev v Nemčijo mi je zadala smrtni udarec malo vredna je ta dežela, in neki Ruger je imel prav, ki je rekel: »Nemec je malopridnež.« Tukaj ni sledu o upanju, in kako je z mojimi navidezni naklonjenosti, razvidite lahko iz tega, da so me k izvajanju mojih dunajskih koncertov vabili praški Čehi, Rusi in Madžari, dočim moram biti pripravljen, da me moji dobri Nemci, ako se jim ponudim, odklonijo. V Berlinu me intendant ni hotel sprejeti.« To pismo je pisal leta 1863 največji nemški glasbenik Richard Wagner neki Matildi Wessendonk.

Volitve v Ameriki. Neštete in neštete svote požre predsedniška volitvena borba v Ameriki. Ne samo, da stanejo navadne krajevne volitvene borbe velike svote. Brez denarja ni nihče izvoljen uradnikom. Sedaj že roma okrog med politikarji zasebniki pušica za denarno pomoč. Prva izvolitev Mac Kinleyja je baje stala od štiri do pet milijonov dolarjev. Ostalo pa je v blagajni še precej tisočakov za prihodnje volitve. Istočasno pa je demokratski volitveni odbor imel zgubo. Poravnati jo mislijo menda to jesen. Republikanci se že pritožujejo, da se njih volitveni žepi nič kaj ne polnijo.

Čudno veliko Ircev se je v pol stoletja izselilo iz svoje domovine. N.č. manj kot skoraj štiri milijone, natančno 3.961.011 duš. To je toliko kot 74% poprečnega števila irskega prebivalstva v domovini. Leta 1903. se je izselilo nekaj čez 40 tisoč Ircev, v Ameriko jih je prišlo od teh več kot 33 tisoč, to je toliko kot Slovencev in Hrvatov skupaj. Med irskim in slovenskim izselnikom je pa ta velik razloček, da se Slovenec rad vrne domov v stari kraj, Irec pa le redkokdaj, vsaj ne, da bi doma ostal.

Ameriški novi minister za mornarico je odločil, da se morajo iz službe iztebiti vsi tisti častniki, ki ne plačajo svojih postavnih dolgov. Zadnjič je neki častnik imel biti povišan. Prestal je vse skušnje, samo ena stvar je bila zoper njega, namreč da ni plačeval svojih dolgov. Bil je povišan, toda samo za nekaj časa, za šest mesecev. V tem času bi moral plačati svoje dolge. Ker se v teh mesecih ni zganil in hotel zraven še preslepiti svoje višje v čeli zadevi, je prišel pred vojaško sodišče. Ker pa je častnik raje preje resigniral, je bil njegov izstop rade volje sprejet.

Sloveč čevljar. Kakor imajo Nemci v svojem Sexu slove čega čevljarja, ponaša se tudi Italija s takim mojstrom, ki sicer ni delal pesnice, pač pa čevlje Napoleonu I., ruskemu caru Aleksandru itd. Bil je to Anselmo Ronchetti. Njegov sloveči izdelki so šli po vsem svetu. Lombardski pesnik Carlo Porta mu je posvetil več pesmi, dramatik Monti, ki ga je celo Goethe čislal, je bil njegov prijatelj. Sedaj razkrijejo v Milanu čevljarju svojo umazano hišo, kjer je mojster Ronchetti delal čevlje, lepo spominsko ploščo, pa tudi mestni zastop ga proslavi s tem, da prekrsti dotično ulico v »Via Ronchetti«.

Koliko velja vojna ladja na leto. V zadnji seji angleškega parlamenta se je tudi naznanilo, koliko velja na leto vojna ladja. Izkazalo se je lepa svotica 2 milijonov mark, od katerih odpaše skoraj 1 milijon za plače in zdravljenje častnikov in druge potrebe, 370.000 mark za hrano vojakom in 150.000 mark za strelivo itd.

Nekaj o zlatenici. V zdravilstvu je sedaj bakterijologična smer na vrhu. To se prvi, da se najde vedno več in več malih živalic ali bacilov in bakterij, o katerih se ve, da povzročijo razne bolezni. Te živalice so seveda tako majhne, da jih prstom oko ne vidi, vidne postanejo šele pod jako močnim povečalnim steklom. Morebiti bo kmalu zdravilska veda našla poseben način za vsako bolezen posebej. Sedaj se piše po listih, da je neki francoski zdravnik po imenu Costa, skušal najti razlogo zlatenice v ti mali živalici. V nekem alpskem lovskem bataljonu so v teku šestih mesecev našli 77 slučajev vojakov bolnih na zlatenico. Take epidemije so zdravniki že večkrat opazili pri vojaki. Zane so že tudi take epidemije zlatenice v šolah. V Draždanah je zbolelo l. 1890 za to boleznijo 15.000 ljudi. Bolezen je divjala pol leta. Obiskana je bila od nje tudi cela nemška vojska l. 1870; tretjina vseh Bavarcev je tedaj v

vojski zbolelo. V ameriški civilni vojski so našli 70.000 tako obolelih. Kako se okuženost razširja, se sedaj še ne ve. Vraši se počasi valed dotike. Skoraj gotovo je, da se bolezen nalezle, ko se zunaj na koži še ne kaže. Kajti ko je enkrat koža rumena, potem se ni bati okuženja.

Knez poglavar roparjev. Pred okroglim sodiščem v Samarkandu je bilo nedavno 7 gruzijskih roparjev, ki so pod vodstvom kneza Čikovani napadli filijalko ruske tajne banke v Buhari, a so jih uradniki pogumno odbili. Vsak je dobil po 8 let ječe, le knez Čikovani je bil z ozirom na njegovo pokolenje obsojen le v šestletno prisilno delo, a ga vrhu tega še priporočijo carjevi milosti. Knez Čikovani je direktor potomce georgijskih cesarjev, t. j. iz tiste čudovite kavkaške planote, ki slovi, da ima najlepše ženske na svetu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kostanjevica 7. septembra. Županom mestne občine kostanjeviške bil je zopet soglasno izvoljen gospod Ivan Globočnik.

Dunaj 7. septembra. Ministrski predsednik Körber se je danes povrnil s svojega potovanja po Galiciji in Bukovini na Dunaj.

Dunaj 7. septembra. Poljski in češki poslanci iz Šlezije izjavljajo, da se niso vobče zavezali vzdrževati poljske in češke paralele na učiteljsku iz lastnih sredstev, nego da so le obljubili, plačati letošnje stroške, ker v proračunu za 1904 ni v ta namen nikakih sredstev.

Dunaj 7. septembra. Oficijozno se razglasa, da se bližajo pogajanja z Italijo za stran trgovinske pogodbe ugodnemu koncu in da se pogodba kmalu podpiše.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 7. septembra. General Kuropatkin je brzojavil carju, da se mu je posrečilo odpeljati svojo armado proti severu in jo rešiti iz nevarnega položaja, v katerem je bila na ozki fronti in na levem krilu.

London 7. septembra. Kurkijev načrt, preprečiti umaknitev ruske armade, se je izjalovil. Zadel je pri Jantaju na tak odpor, ki ga ni mogel premagati. Bitka je trajala tri dni in so si Rusi izvojevali prosto pot proti severu.

London 7. septembra. Kuropatkin se ni obrnil s svojo armado proti Mukdenu, nego je krenil z njo na stran in pojde, če treba, do Tielinga. Japoncem se vsled izbornega vodstva Kuropatkinovega ni posrečilo, zastaviti Rusom pota proti severu.

Petrograd 7. septembra. Zapovednikom preostale ruske mornarice v Port-Arturju je na mesto kneza Uhtomskega imenovan kapitan Viren.

Pariz 7. septembra. Japonsko poslaništvo je razglasilo, da so Japonci imeli pri Liaojangu samo 160.000 mož, za 40.000 mož manj kot Kuropatkin; zmagali so pa vsled tega, ker imajo boljše oficirje. Končno se vojna odloči pri Harbinu. Rusko poslaništvo dostavlja tej izjavi: Dobro je, da so Japonci povedali, koliko imajo vojaštva v Mandžuriji. Kuropatkin se bo umaknil morda celo do Harbina ali gotovo je, da Japoncev čez zimo ne pusti v miru, čeprav to srčno žele. Iz Petrograda se pa javlja, da je Rusija že odposlala na bojišče 350.000 mož, ki pa še niso dosegli svojega cilja. Do konca septembra bo imel Kuropatkin čez 100.000 novih mož in 1800 novih topov.

London 7. septembra. „Daily Telegraph“ poroča, da je v Daljnem kakih 10.000 Japoncev obolelo za boleznijo „beri beri“.

London 7. septembra. Japonci so pri Njučvangu izkrcali osem novih oddelkov vojaštva in jih po železnici poslali v Liaojang.

Gospodarstvo.

Razstava vajenških del v Ljubljani.

Po sklepu občnega zbora deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug se ima v teku letošnjega leta prirediti razstava vajenških del, spojena z razstavo raznih strojev, delavskega orodja in drugih delavnih pripomočkov. Kaj zasleduje in kako naj koristi omenjena razstava, hočem tu kolikor mogoče natančno poročati, ker sem tega prepričan, da razni merodajni faktorji, kakor pač tudi večina samostojnih obrtnikov ni zadostno informirana o važnosti in potrebi razstave vajenških del, in da se od mnogih strani take prireditve smatrajo za „nebodnjih treba.“ Odsek za pospeševanje obrta v c. kr. trgovskem ministristvu računa z žalostnim dejstvom, da posamezni obrti bolj in bolj propadajo in sicer ne samo zaradi konkurence raznih tovarniških podjetij, marveč tudi zato, ker obrtniki časih primerno ne napredujejo v svojem obrtu in se obrtni vajenci ne vzgojujejo tako, da bi pozneje kot samostojni mojstri mogli tekmovali s tovarniškim delom. Radi tega je vlada uvedla pri obrtnih zadrugah, da delajo vajenci preskušnjo ali tako imenovani pomočniški izpit. Obžalovati je le, da se večina obrtnih zadrug teh predpisov, oziroma določil zadrugnih pravil ne poslužuje, ter se vajencem potrjujejo izučna spričevala, ne da bi se zadržali o sposobnosti vajenca potom preskušnje prepričala. Posebno umevno pa je, da večina obrtnikov to določilo zadrugnih pravil vsled tega rada prezira, ker če vajenec preskušnjo z dobrim ali vsaj z zadovoljivim uspehom ne napravi, je v najpogostejših slučajih vzrok ta, da se ni niti mojster, niti v delavnici nastavljeni pomočnik brigal za zadostno strokovno izobrazbo vajenca in se je vajenec več uporabljal za druga dela, kakor pa za njegov obrt. Zlasti se pa opazuje, da se vajenci v velikih podjetjih in v tovarnah, koder imajo splošno vajencev v prevelikem številu, jako slabo ali površno vzgojujejo. Vzrok temu je preveliko število vajencev in pa ker podjetnik oziroma učni mojster ne more sam nadzirati vseh vajencev.

Ker pa tovarnarji niso primorani biti člani obrtnih zadrug, tudi njih vajenci ne delajo nikjer nobenega izpita; podjetnik jih samo po dokončani učni dobi oprosti in smatrajo se za pomočnike in s tem — basta! Če v takem slučaju vajenec nima posebnega veselja ali nadarjenosti do svojega obrta, se čisto nič ne nauči, ter ni za drugega sposoben, kot za tovarniškega delavca; za obrtnike, pri katerih mora biti pomočnik sposoben za vsako delo, so pa taki pomočniki večinoma nerabljivi. Radi tega bi bilo umestno, da bi tudi tovarnarji morali biti člani obrtnih zadrug; s tem bi njih vajenci bili primorani delati skušnjo pomočniške sposobnosti.

Pomočniški izpiti imajo torej namen, prvič vplivati na vajenca samega, da je več ali manj moralno prisiljen, da se v svoji učni dobi resno poprime obrta in da skušnjo z dobrim uspehom napravi, ker v nasprotnem slučaju se sme vajencu učna doba podaljšati do enega leta; drugič pa vplivajo izpiti tudi na učne mojstre, da se resno potrudijo vajenca kaj naučiti, ker če vajenec ne preneha skušnje, gotovo ni častno za učnega mojstra.

Razstava vajenških del so pa za vajence kakor tudi za učne mojstre še v drugem oziru vzpodbudljive. Že skrb vajenca, da mora delati preskušnjo, ga vzpodbuja k marljivosti in do resnega truda; svojega obrta se kolikor mogoče dobro poprime in nauči.

Zavest in ponos, da se njegovo delo razstavi, vzpodbujata vajenca; nada, da sprejme za svoj trud primerno nagrado, pospešuje njegovo pridnost. Ta skrb, zavest in ponos služi vajencu kakor tudi učenemu mojstru le v korist. Prepričan sem, da bode v Ljubljani jako težavno, dobiti precejšno število obrtnih vajencev, kateri bi bili pripravljeni, svoja dela razstaviti, ali za prvič zadostuje naj vsako in če je še tako malo število, vsaj tudi v drugih mestih prvi pot ni bila velika udeležba.

Enake razstave naj se ponavljajo redno vsako leto in ne samo v Ljubljani, namreč tudi v drugih kranjskih mestih, sploh povsodi, kjer obstoji kaka obrtna zadruga in tem razstavam naj bi sledile razstave mojstrskih del, kar bi domači obrt mnogo povzdignilo v vsakem oziru.

O razstavi mojsterskih del v prihodnosti kaj več. Razstave vajenških del so dvojne vrste in sicer lokalne in centralne. Prve se lahko vrše povsod, kjer obstoji ena ali več obrtnih zadrug in trajajo običajno po 8 dni. Druge se pa vrše le v krajih, kjer ima sedež trgovska in obrtna zbornica, ali kjer obstoji kaka zveza obrtnih zadrug ali pa obrtni muzej, in trajajo vsaj po 14 dni.

Lokalne razstave se lahko udeležijo vsak vajenec, če je izpolnil prvo leto učne dobe, kakor tudi taki pomočniki, kateri so v razstavnem letu dovršili svoj učni čas. V centralni razstavi se pa razstavijo le taka dela, katera so bila

pri lokalnih razstavah odlikovana. Umevno je, da so centralne razstave veliko večjega pomena, ker se pri teh razvidi, kako da so se dela lokalnih razstav ocenjevala. Pogosto se je že prišlo na sled, da so se slabo izvršena dela lokalnih razstav boljše ocenjevala, kot zaslužijo resnično dobra dela.

Kakšno delo namerava vajenec razstaviti, to je njemu prepuščeno, vendar se pa mora paziti na to, da mu ne povzroči preveč stroškov in da je primerno njegovi sposobnosti.

Za vsak posamezni obrt so določena razna dela, izmed katerih se lahko izbira. Učni mojster se pa mora zavezati, da ne bode niti on sam, niti kak drug pomagal vajencu izvršiti razstavi namenjenega dela. Prav dobra in dobra dela se obdario z darili, in sicer z diplomami in hranilnično knjižico v vrednosti kakih 20 oziroma 10 kron. Vajencem neobdarovanih del se pa izroči spričevalo in potrdilo, da so se s svojim delom udeležili razstave in če je mogoče, se jim izroči odškodnina za porabljeno blago. Učni mojstri takih vajencev, kateri so obdarovani z darili, dobijo od odbora razstave pismeno priznanje, poleg tega se pa vodi v c. kr. trgovskem ministristvu imenik onih mojstrov, od katerih so vajenci dobili prvo darilo.

Prve razstave vajenških del so se vršile leta 1898 in sicer na Zgornjem Avstrijskem ena, v Gradcu ena, na Češkem štiri in na Moravskem devet, torej skupaj 15 razstav, pri katerih je 1468 vajencev razstavilo svoja dela. V teku štirih let, to je od leta 1898 do konca leta 1901, se je vršilo skupno 125 lokalnih in 10 centralnih razstav z 9383, oziroma z 2345 udeleženci. Največ razstav kakor tudi udeležencev je bilo na Češkem in Moravskem, iz česar se da sklepati, da je tam obrt dobro razvit, ter da so obrtniki izobraženi, zavestni in napredni.

Za pokritje stroškov takih razstav podeljujejo primerno subvencijo v prvi vrsti c. kr. trgovsko ministristvo, dalje deželni odbori, trgovske in obrtne zbornice, obrtne zveze in zadruge, kakor tudi razni drugi denarni zavodi.

Odbor za razstavo vajenških del v Ljubljani, kateremu stoji na čelu strokovnjak in vsestranski pospeševatelj obrta, ravnatelj c. kr. umetno obrtne šole, gospod Ivan Šubic, se je obrnil s prošnjo za primerno subvencijo na zgoraj omenjene oblasti in zavode. Odlok c. kr. trgovskega ministristva odboru še ni znan, trgovska in obrtna zbornica je dovolila znesek 100 kron; deželni odbor in pa kranjska hranilnica sta prošnje odbora odklonila in sicer deželni odbor z motivacijo, da brez deželnega zbora odbor ne more dovoliti za sedaj nobene podpore; mogoče pa dovoli naknadno kako podporo deželni zbor. Odlok kranjske hranilnice mi pa ni znan, ali obžalovati je, da je izpadel tako neugodno.

Kakor pri vsaki stvari, tako se tudi pri tej stvari rabi denar, in če tega ni, ni mogoče imeti uspehov. Bati se je celo, da podpora ministristva in trgovske zbornice ne bode zadostna, in da se bode moralo to idejo opustiti in čakati na bolj ugoden čas, kajti: „Malo penze, malo muzike.“ Obžalovati je le, da se na Kranjskem obrtnikom v prospeh in korist ne da nič doseči v kljub temu, da smo vsem drugim deželam najmanjmanj za 50 let odzadaj v vsakem oziru.

Ne tajim, da so obrtniki največ sami vzrok, ali priznati se mora, da so med vsemi sloji kranjskega prebivalstva obrtniki najbolj prezirani in če ne bode mogoče razstave vajenških del prirediti, se imajo obrtniki za to zahvaliti le obstrukciji deželnega zbora. Torej kje ste prijatelji in pospeševalci malega obrta? **Eng. Franchetti.**

Na znanje!

Vaditeljski zbor ljubljanskega Sokola je določil za telovadbo v telovadnici v »Narodnem domu« naslednje telovadne ure:

- I. Redna telovadba bratov Sokolov.
- V ponedeljek, sredo, petek. Vsakikrat zvečer od 1/9 do 1/10. ure.
- II. Telovadba starejših bratov Sokolov.
- V ponedeljek, petek. Vsakikrat zvečer od 1/7. do 1/8. ure.
- III. Telovadba vajencev.
- V torek, četrtek. Vsakikrat zvečer od 1/9. do 10. ure.
- IV. Telovadba vaditeljev in teoretični pouk.
- V ponedeljek, sredo, petek. Vsakikrat zvečer od 1/8. do 1/9. ure.
- V. Ženska telovadba.
- V sredo, soboto. Vsakikrat od 5 do 8. zvečer. (Telovadba v dvorih od delkih za članice in gojenke)

Telovadce prosimo, naj prihajajo k telovadbi redno ob določenem času, da se ne trati preveč luči.

Odbor ljubljanskega Sokola.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domneva zdravlila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zato zelo dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Taubhauser 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno namko in podpisom. 6 8-12

Franc Jožefova grenčica 1686-5

„pravzaprav reprezentant grenčic“ (V. medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Zahtevajte vsekdar želeno tinkturo (tudi odvajalno) lekarnarja Pilecolija v Ljubljani na Dunajski cesti in zavračajte ponaredbe, ki obsegajo drastične zdravilne škodljivce snovi. — Zunanja naročila po povzetju. 1264-14

Avtomatske pastil, ki je je vpečljiva trdka I. Schüller, Dunaj, II, Kurzbaugasse 4 v trgovino, so zelo priljubljene in zbog umetne in praktične konstrukcije najbolj jamčijo, da bodo v kratkem času popolnoma uničile vse podgane, miši in ščurke. Nabroj zahvalnih in priznanih pisem je na vpogled.

„Le Griffon“ najboljši cigaretni papir.

27 Dobiva se povsod. 671

Dandanes zelo gledajo na lepo, elegantno obuvanje, posebno če ostane vsled uporabe čistilnega sredstva več časa dobro ohranjeno. Zato je neobhodno potrebno, da se bolj skrbno zanj kakor dosedaj. Kako se naj ravna z usnjem, nam je pokazala svetovnoznana, stara renomirana kemiska tovarna Fritz Schulz ml., deln. družba v Hebu na Češkem in Lipskem, ki je storila na tem polju velik korak naprej s tem, da je postavila na trg preprati, ki vse prekaša zbog svojih izvršnih lastnosti. To je namreč neko čistilno sredstvo — „Globin“, ki napravi usnje lepo sijajno, poleg tega pa tudi trpežno in nepremakljivo. Ker navadno voščilo zelo škoduje usnju, in ker je znano, da tolišča, oziroma nalašč za to pripravljene vošče napravi usnje mehko, voljno in trdno, so začeli premišljevali, kako bi se iznašel voščeni preprati za lesk. To lastnost pa ima ravno „Globin“ v veliki meri, ker napravi usnje mehko, trdno, da brez truda in hitro usnju trajen lesk, ga lepo počin in napravi dekadno ali staro usnje kakor novo. V čevlje, ki se redno čistijo z „Globinom“, ne pride voda, vsled česar ostanejo noge vedno suhe. Ker se ga le malo porabi, veliko več pa prihrani na obnavljanju, je „Globin“ res pravi ceno in praktično čistilno sredstvo za vsako boljše obuvanje. Tvrdo Fritz Schulz ml., deln. družba v Hebu na Češkem in v Lipskem, je bila odlikovana za svoj creme za usnje na svetovni razstavi v Parizu l. 1900 z zlato kolajno. Pri kupovanju pazite na ime „Globin“ na pokrovčku, ki je kot črkovna znamka patent. uradno varovana.

strijeno in tekoče
Sarg glicerina
napravljajo kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Sarg-ova glicerina-mjila
so za odrasle kakor za otroke nainejšje starosti izvrstno čistilo. Z najboljšim uspehom ga rabijo znane avtoritete, kakor prof. dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Karel in Gustav Breus, Schandlbauer itd. 16

Gorečica napenjanje ritganje glavobol močno bitje srca pomanjkanje spanja večkratno bljuvanje
so po največ znaki nepravilnega delovanja žilodica in čreves, kar na noben način ne smemo prezreti. Za preprečenje ali zdravljenje takih slabosti se priporoča rogaški „Tempel-vrelec“, katerega tudi nakazujejo zdravniki proti takim boleznim. Rogaški „Styria-vrelec“ je močnejši in se sme samo periodično uporabljati.

Oblastveno konces.
vzgajališče
javna realka, pripravljajni razred, državno-veljavna izpričevala

Artur Speneder
DUNAJ, XV., Neubaugürtel 36.
Ustanovljeno 1849, 219-34

Lekarnarja Julija Schumann sol za zelodec je pridobila tekem več kakor 20 let najboljši glas kot dietetično sredstvo, kar dokazujejo nebrojna priznanja. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerednostih prebavljanja, pri želodčnih nadlogah, pri napravljanju kisline, pri riganju itd., tako da je kot izpričano domače zdravilo jako razširjena in čislana. Da tako izobno vpliva, zato se ima zahvaliti racionalnemu skladu.

Proti plešavosti tvoritvi luskin, izpadanju osivljenju in vsem drugim boleznim las in brade je zjamčeno najboljšo in najgotovše sredstvo Fr. Rollmanna (Vilimov pri Litovelu na Moravskem), ki rast pospešuje, zgosti lase in brado, jih ojači in dela voljne, jim daje lep bleek in naravno barvo in zatorej ne ohranjuje le že obstoječih las, ampak tudi z velikim uspehom pospešuje novo rast. Lončki stanje po K 3—5—10—10. Dobiča se ta preparat pri iznajditelju, pri mnogih brivcih in v trgovinah z materijalnimi blagom. Pri nakupu glejte na firmo, varujte se malovrednih posnetkov. Natančni pouk, navodilo in potrebne svete in prospekte pošilja iznajditelj na zahtevanje vsakomur zastoj in poštne prosto. 2073—8

Zahtevajte ilustrirani cenovnik podjetja za žarnice „Ideal“ 11 Hugo Pollak DUNAJ, VI., Wallgasse 31. Cena lepa svetloba brez instalacije in nevarosti. Poraba 1 1/2 kr. na 1 uro.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodlom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubila. Mstr. 37—38

Zdravilski konjak zjamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiskim nadzorstvom. **Destilerija Camis & Stock Trst-Barkovlje.** 1/2 steklenica K 5—, 1/4 steklenica K 2-60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 46

Zahvala. Dne 28. avgusta t. l. je imelo prostovoljno gasilno društvo v Dolenjem Logatcu svojo društveno veselico na vrtu gostine Kramar s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora „Sloga“ z Dolenj. Logatca na korist društvene blaginje.

Vsled ugodnega vseh imenovane veselice si šteje podpisani društveni odbor v prijetno dolžnost, se tem potom zahvaliti vsem onim, ki so se potrudili s svojim sodelovanjem za ugodni uspeh iste, posebno pa darovateljem in nabiralcem dobrotov za šaljivo igro, gosp. Fran Hladnika in Josip Tollaziju, cen. gđc. Degleria, Kastelic in Smole za ra pečavanje srečk in razglednic, gđ. Ivanu Sezi in Ivanu Arkotu za ureditev srečkinih številk in dobrotov, slav. tamburaškega zbora „Sloga“ za prijazno brezplačno sodelovanje in končno slav. občinstvu za obilno udeležbo, s čimur je slavnost pokazala svojo poslobo naklonjenost nasproti gasilnemu društvu. Bog povrni!

Zahvala. Pripravljalni odbor za veliko ljudsko veselico, ki se je vršila dne 28. avgusta 1904, t. j. na „Komarjevo nedeljo“ v Spodnji Šiški z namenom, obdariti s preostankom družbo sv. Cirila in Metoda, uboge šišenske šolarje in prostovoljno gasilno društvo v Šiški, šteje si v prijetno dolžnost, izrekat si občinstvu najprijetnejšo zahvalo za obisk. Da pa je veselja bila z bog mnogih nasprotov sploh mogoča, gre glavna zasluga rodoljubni obitelji Juvancičevi, vsem veledušnim darovalcem lepih dobrotov za srečlov ter cenjenim gospe in vsem ljubezljivim gospicam in gospodom, ki so prihiteli poštrenovalno pri prireditelju odboru na pomoč, istotako vrlomu „Krilatemu kolesu“ za lepo petje, kakor tudi cenjenim novinarjem, ki so blagohotno priobčevala različna obvestila, — za kar se vsem skupaj izreka najtoplejša zahvala. — Da ni gnoten uspeh dovoljen, ni krivda prirediteljev, temveč čudne tukajšnje razmere.

Spod. Šiška, dne 2. septembra 1904. **Veselični odbor.**

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 16. do 31. avgusta 1904 poslali prispevke in darila p. n. g. in društva: Upravišstvo „Slovenskega Naroda“ v listih od 13. 17. 20. 24. in 27. avgusta izkazane zneske skupaj 257 K, 92 v. (med temi 170 K 60 v. kot prispevek podružnice v Radovljici), upravišstvo „Slovenca“ 24 K 14 v. podružnice: pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah 200 K, — Na Vrhniki ob veselici 21. avg. 300 K; dr. K. Hierche v Železnikih 5 K, Jos. Sinko iz Sv. Lovrenca v Slov. Goricah 6 K, gospica Ivanka Svare, iz Rečice zbirko vesele družbe pri Vel. Nedelji 2 K 72 v. dr. Guido Srebr 10 K, župnik Peter Bohinjc 5 K, Peter Mohar 10 K, Josip Furlani v Villi Vicentini kot jubilar 20 K, Miha Podbevsek iz Prevoj zbirko 3 K 22 v. Za mladinske spiše 245 K 90 v. (med temi vodstvo „Narodne šole“ v Št. Rupertu ob Velikovu 210 K.) Za „narodni kolek“ 55 K 20 v.

Ker se je v izkazu daril za čas od 16. julija do 15. avgusta 1904 v nekaterih listih vrnila neljubna tiskovna pomota da je poslala ženska podružnica v Gorici le 303 K 40 v., bodi tu popravljeno, da znaša dotični nje prispevek 503 K 40 v.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda,

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Žensko društvo na Glinah 8 K 7 vin. nabranih pri zadnji seji pod naslovom:

Preden smo se razkropile, zadnje sejo smo imele, smo prijatelje povabile, da bi bile bolj vesele. Radi so se nam odzvali, dobra bila je zabava, ptiče tri smo v zrak pognali kraljevala „lučnost“ in „šetnava“, A zdaj je naša družba konč, in družbi damo teh par kronc.

— Dijaški godbeni klub „Struna“ v Idriji 20 K, kot čisti prebritek veselice dne 4. t. m. — Gospod Stanko Adler, c. kr. geometer v Črnomlju 10 K, katere je darovala vesela družba v gostilni „Sprajcar“ v Črnomlju. — Gosp. F. Vajda v Središču 2 K, katere je darovala vesela družba za godbo. — Skupaj 40 K 7 vin. — Najskrenejša zahvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. septembra: Jožef Kobilca, posestnik, 39 let, Mestni trg, št. 23, vnetje ledvic.

Dne 4. septembra: Ana Blaž, prodajalka, 24 let, Marije Terezije cesta št. 7, jetika.

Dne 5. septembra: Fran Budan, trgovski sodrnik, 25 let, Breg št. 16, se je ubil.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 6. septembra 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2 % majeva renta	99-35	99-55
4 1/2 % srebrna renta	100-10	100-30
4 1/2 % avstr. krona renta	99-30	99-50
4 1/2 % zlata	119-15	119-35
4 1/2 % ogrska krona	97-10	97-30
4 1/2 % zlata	118-95	119-15
4 1/2 % posojilo dežele Kranjske	99-50	101-15
4 1/2 % posojilo mesta Spjlet	100-25	101-25
4 1/2 % posojilo mesta Zadar	100-10	100-10
4 1/2 % bos. herc. žel. pos. 1902	100-65	101-65
4 1/2 % češka dež. banka k. o.	99-60	100-10
4 1/2 % zst. pisma gal. d. hip. b.	99-60	99-90
4 1/2 % zst. pisma kom. k. o. z.	101-70	102-15
10 % pr.	106-60	107-50
4 1/2 % zst. pisma Innerst. hr.	100-50	101-10
4 1/2 % dež. hr.	100-60	101-60
4 1/2 % z. pis. ogr. hip. ban.	100-20	101-20
4 1/2 % obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100-10	101-10
4 1/2 % obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4 1/2 % prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	
4 1/2 % prior. dol. žel.	99-10	100-10
3 1/2 % juž. žel. kup. 1 1/2 %	305-65	307-65
4 1/2 % avst. pos. za žel. p. o.	101-10	102-10

Srečke.	1854	1855
Srečke od 1. 1854	152-90	153-90
„ „ 1860 1/2	257-10	261-10
„ „ 1864	161-50	163-50
„ tizske	308-10	315-10
„ zem. kred. I. emisije	294-10	304-10
„ „ II.	269-10	275-50
„ ogr. hip. banke	93-10	97-50
„ srbske a frs. 100-	129-25	130-25
„ turške	20-80	21-80
Basillika	461-10	472-10
Kreditne	76-10	85-10
Inomoške	83-10	87-10
Krakovske	65-10	70-10
Ljubljanske	53-50	55-50
Avst. rud. križa	29-10	30-10
Ogr.	66-10	71-10
Rudolfske	75-10	79-50
Saleburške	508-50	518-30
Dunajske kom.		

Delnice.	1880	1881
Južne železnice	88-30	89-30
Državne železnice	640-25	641-75
Avstr.-ogrske bančne delnice	1614-10	1623-10
Avstr. kreditne banke	650-10	651-10
Ogrske	757-75	758-50
Živnostenske	249-50	250-50
Premogokop v Mostu (Brüx)	635-10	645-10
Alpskeke ind. dr.	447-75	448-75
Praške žel. mofr. dr.	2343-10	2354-10
Rima-Muranyi	509-10	510-10
Trbovske prem. družbe	308-50	311-10
Avst. orožne tovr. družbe	480-10	486-10
Češke sladkorne družbe	171-10	173-10

Valute.	11-34	11-38
C. kr. cekin	11-34	11-38
20 franki	19-03	19-06
20 marke	23-45	23-53
Sovereigns	23-92	24-10
Marke	117-27	117-47
Laški bankovci	95-10	95-20
Rubliji	2-53	2-54
Dolarji	4-84	5-10

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 7. septembra 1904.

Termin.	za 50 kg K	10-45
Pšenica za oktober	50	10-75
Rž „ oktober 1904	50	7-88
Koruza „ maj	50	7-33
Oves „ oktober	50	7-10

Efektiv. nespremenjeno.

Zahvala.

Odbor ljubljanske društvene godbe se zahvaljuje vsem onim, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je vrtni koncert dne 3. t. m. tako krasno uspel. Največja hvala gre v prvi vrsti al. občinstvu, ki nas je v tako mnogobrojnem številu posetilo; al. slov. pevskemu društvu „Slavec“, ki se je radevolje odzvalo, za krasno petje. Hvala bodi izrečena tudi vsem gospicam za prodajo številk ter vsem gg. trgovcem za krasne dobrote za srečlov. Hvala še enkrat vsem.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 306 2. Srednji zračni tlak 736 0 mm

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6. 9. zv.	739-4	13-6	sl. zahod	jasno	
7. 7. zj.	740-2	9-2	sl. jzhod	megla	
2. pop.	739-0	23-0	ar. jzhod	skoro jas.	

Srednja včerajšnja temperatura: 14-7°, normale: 16-2°. — Padavina v mm 0-0.

Poslano. Oni gospodje, ki mislijo, da sem jaz dotični lovec, o katerem je pisal „Slovenec“ v št. 203. z dne 6. t. m., se grozno motijo in naj na znanje vzamejo, da je bil Suhoverharjev Martin dotičnik. **Ivan.** 2575

V najem se odda

gostilna na Gorenjskem blizu kolodvora in tovarne. Naslov pove upravišstvo „Slov. Naroda“. 2563—1

Šolska deklica višjega razreda, se sprejme v narodni rodbini na hrano in stanovanje. Na razpolago je tudi glasovir in vporaba vrta. Naslov pove upravišstvo „Slov. Naroda“. 2433—3

Dijake iz dobre rodbine sprejme v dobro oskrbo in vestno nadzorstvo boljša rodbina brez otrok. Posebna soba. Naslov pove upravišstvo „Slov. Naroda“. 2468—3

Avskultant z dveletno sodnijsko prakso, med temi štiri mesece pri odvctniku, želi vstopiti kot notarski kandidat. Naslov pove upravišstvo „Slov. Naroda“. 2552—1

Po vseh kulturnih državar registrirana Na drobno ne prodaja. **LEVOVA ZNAMKA** za srajce ovratnike in manšete. **M. Joss & Löwenstein** c. in kr. dverna dobavitelja PRAGA

Kufeké Od tisočev zdravnikov priporočena **Najboljša hrana** zdrave in na želodcu bolne **otroke.** Izborna se je obnesla pri bluvanju, črevesnem kataru, driski, zaprtji i. t. d. **Otroci** vspevajo izvrstno pri tem in ne trpé prav nič na **neprebavljivosti.** Dobi se v lekarnah in drogarijah **Tovarna R. Kufeké** BERGEDORF HAMBURG DUNAJ, I.

Enonadstropna hiša

z gostilno, velikim vrtom in tudi nekaj travnika se proda iz proste roke za 26.000 kron. — Hiša se nahaja na Dolenjski cesti. 2574—1 Več se poižve pri gospodu Jožefu Perhaucu v Ljubljani, Dunajska c. 6.

Ove šolski deklici

iz boljše hiše se sprejmeta na hrano in stanovanje. Na razpolago je glasovir. Doma tudi pouk v laščini in eventualno v francoščini. Naslov pove upravišstvo „Slovenkega Naroda“. 2569—1

Dobro ohranjeno štelaže

za špecerljsko prodajalno so naprodaj. 2361-1 Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Vsled trgovinskih razmer se proda ali da v najem pod ugodnimi pogoji

nova hiša

s prostornimi kletmi za trgovino z vinom in žganjem na veliko; v hiši je prostorna klet za 15 vagonov vina; prometa na leto do 4000 hektolitrov. 2-97-6 Natančnejše se izve pri posestniku Josipu Rossiju, v Zagorju ob S.

Prvi avstrijski mlin išče takoj spretnega

potovalnega agenta 2571

za Ljubljano in Gorenjsko proti mesečni plači, proviziji in potovalnim stroškom. Ponudbe je poslati pod „Ta koj“ poste restante, Ljubljana.

Sprejem takoj 3 starejše

urarske pomočnike

in sicer dva za finejša dela in enega za večja dela. 2572—1

Tedenska plača po zmognosti od gid. 12— do gid. 16—.

Fran Čuden, urar — Ljubljana. —

Glavno zastopstvo

Hamburg—Amerika Linie v Ljubljani išče spretnega

komptoirista

večjega slovenskega in nemškega jezika ter spretnega v občevanju s strančami. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe naj se naslovijo na pisarno, Dunajska cesta št. 31. 2558

Mednarodna panorama. Ljubljana, Pogačarjev trg. 2573 **Tekoči teden: HRVATSKA.**

Deklice ali 2 mala dijaka

iz dobre rodbine sprejme v dobro oskrbo in vestno nadzorstvo izobražena rodbina. 2566—1 Kje? pove uprav. „Slov. Naroda“.

Izurjena modistka

išče službe. 2527—2

Ponudbe pod „Modistka št. 100“ na upravišstvo „Slov. Naroda“.

Učenca

ki je obiskoval prvi razred gimnazije ali realke sprejme v trgovino mešanega blaga **Mijo Strauss v Spodnji Idriji.** 2746—2

Starejša gospa

s skromnimi zahtevki se išče za trajno k že bolj odraslim otrokom, da bi jim nadomeščala materno oskrbo. Ponudbe se prosijo pod št. 2511 na uprav. „Slov. Naroda“. 2511—3

Trgovski pomočnik

že 9 let pri eni tvrdki, vojaščine prost, želi stopiti v trgovino z mešanim blagom in železnino, bodisi v mestu ali na deželi. 2570—1 Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Spretno šiviljo

sprejme takoj proti dobri plači Ivana Skrabar, Francovo nabrežje št. 5. Istotam sprejmejo se tudi 2535—1

deklice

v pouk, katere imajo veselje do šivanja.

Sedlarski pomočnik

ki ume delati komate, se sprejme takoj pri Ivanu Kravosu, sedlarju v Gorici, ulica Veturini št. 3. 2543—2

Ravnotam se sprejme tudi

učenc.

Stenografa

večjega slovenske in nemške stenografije sprejme

dr. Karl Triller odvetnik v Ljubljani.

Strojepisici imajo prednost. Plača po dogovoru. 2540—2

Solicitatorja

ali izvežbanega pisarja za svojo notarsko pisarno v Višnji gori sprejem takoj.

Karl Pleiweiss c. kr. notar.

Vrtnarski pridelki

in posode se bodo prodajali na javni dražbi

dne 15. septembra ob 9. uri v Ljubljani 2541

Poljanski nasip šte. 16.

Več let obstoječa

prodajalna na deželi

(z mešanim blagom) se proda oziroma da takoj v najem pod najugodnejšimi pogoji. Lokal leži poleg glavne ceste blizu železnične postaje na najlepšem prostoru v večjem tarmen okraju na Dolenjskem. 2539—1 Gotovine treba takoj najmanj 2000 K, za ostanek se eventualno počaka proti dobremu poročstvu. Vse drugo po dogovoru. — Naslov pove upravišstvo „Slov. Naroda“.

Dijak

nižjih razredov, se sprejme v učiteljski rodbini na hrano in stanovanje.

Naslov pove upravištvo „Slov. Naroda“. 2499-2

Stanovanje

z 1 sobo, kuhinjo in jedilno shrambo, je fakoj za oddati v Bohoričevih ulicah št. 16 (Udmat).

Poizve se istotam. 2486-3

Gostilna „K pošti“

na Rakeku 2554 1
se odda takoj v najem.

Hiša

z vrtom za zelenjavo in s špeci-
rijsko prodajalno se iz proste roke
proda v Ljubljani. 2547 1

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

2 deklic

iz dobre rodbine ali pa **dostojno**
gospico sprejme v dobro in vestno
nadzorstvo boljša rodbina brez otrok.
Posebna soba. Bleiweisova cesta 7, I.

Spreten gostilničar

za dobro idoč manjši hotel se išče.
Zakup se lahko izvrši takoj s pre-
vzetjem inventara.

Vprašanja na upravištvo „Slov.
Naroda“. 2294-11

Dijak

iz dobre rodbine se sprejme v dobro
oskrbo in skrbno nadzorstvo. Na raz-
polago je lepo, zračno stanovanje s
kopeljo in eventualno inštruktor in po-
učevanje s francosko, laško in angleško
konverzacijo. — Ponudbe uprav. „Slov.
Naroda“ pod A. Z. 2461-3

Išče se spreten mesarski pomočnik.

Plača 15 glđ. in prosta oskrba.
Urancsek, restavracija
Trbovlje. 2549

Gospodična

ki je napravila trgovski kurz, večša
slovenskega in nemškega jezika išče
službe pri kakem odvetniku, notarju
ali pa v komptorju.

Dopisi naj se pošljejo pod črko
K. G., poste restante, Rudolfovo,
Dolenjsko. 2410-4

Perje

za postelje in puh
priporoča **po najnižjih cenah**
F. HITI 9-36
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

opustitve gostilne

se proda pristni dolenjec, istrijanec,
rebuja in črnina. Vina je v kleti nad
80 hl. Kdor želi dobra vina, naj se
potrudi v gostilno **Reininghaus v**
Spodnji Šiški.

Istotam je tudi naprodaj: vinska
posoda, pohoštvo ter vinograd z
grozdem vred. 2512-2

Krompir

suhe gobe, češminjevo zrnje, bukov
žir (bukece), hrastov zelod, divji
kostanj in brinje 2419-3

kupuje in takoj plačuje
po najvišji ceni
JOS. LEUC v Ljubljani
pri novem Franc Jožefovem mostu.

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, dober prodajalec,
v vsaki zadevi zanesljiv, ki bi se dal
tudi za potovanje uporabiti, se pod
ugodnimi pogoji sprejme.

Ponudbe pod „Manufakturst“ na
upravištvo „Slov. Naroda“. 2456-3

DIJAKI

se sprejmejo na hrano in stanovanje.

Gorupove ulice 3, vrata II.

Absolviran jurist

ki se hoče posvetiti notarjatu, sprejme
se s 1. oktobrom t. l. v notarsko pi-
sarno v Ljubljani.
Ponudbe sprejema upravištvo
„Slov. Naroda“. 2501-2

Stanovanje

s štirimi sobami se odda s 1. novembrom
v Cigaletovih ulicah šte. 3, zraven
justičnega poslopja.

Več se izve istotam. 2324-8

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29.217.694,46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78.324.623-17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsehkozi slovenske, narodne uprave. 3-103
Vas pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in občnkoristne
namene.

Nad 1/4 milijona kron

znaša moja velika zaloga konfekcije za dame in gospode; le najnovejših, najmoder-
nejših in najfinjših oblek, obstoječih iz več nego

25000 komadov.

Čez	3000 kom.	jesenskih in zimskih oblek	od glđ. 4. — do glđ. 20. — in više.
1900	"	površnikov, doubl-sportnih sukenj in zimskih sukenj	" " 5. — " " 15. — " "
100	"	žaketov, smokingov in salonskih oblek	" " 10. — " " 15. — " "
2000	"	jesenskih in zimskih suknentih hlač	" " 1.50 — " " 4. — " "
1000	"	otroških oblek in „Gambetta“	" " 1.50 — " " 4. — " "
2000	"	klobukov za gosp. in dečke in čepic	" " —30 — " " 1.50 — " "
10.000	"	ženskih jop, paletotov, plaščev (Brunnen-mäntel), ovratnikov, otrošk. plaščev	" " 3. — " " 20. — " "
5000	"	suknenih oblek in kril, suknentih, ža- metastih in svilnatih bluz in drugih sem spadajočih predmetov	" " 1.50 — " " 10. — " "

2446-3

V zalogi so tudi

vsakčas žalne obleke za gospode in dame Originalni pariški in berlinski modeli se
prodajajo po polovični ceni in morem le zaradi velike zaloge oddajati blago tako ceno.
Na željo pošiljatev za izbiranje brez porzeta — Naročila po meri se izvrše najelegant-
nejše in najhitreje na Dunaju.

Veselošpotovanjem

KAPAMACSIJA & BONDY

Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5. **Groslo Bernatonić.**

Dobra kuharica

je izšla spisala **Minka Vasičeva** je izšla
v založništvu Lavoslava Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samó vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za
pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe,
ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v
platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega
stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega
jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku-
harskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna
gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige. 282-41

Laki za kočije, najboljša znamka sveta!

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko prve ameriške tovarne za lake

Standart Varnisch Works New-York

pri **BRATIH EBERL** Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

tovarna za oljnate barve, lake in firneže.

Senzacionalni uspehi!

Patent HATSCHEK

Škrilj-Eternit

(zakonito zajamčeno oznamenilo za ASBESTNI CEMENTNI ŠKRILJ.)

Najboljša streha sedanosti.

Varna pred ognjem in viharji, 'klu-
buje vsem vremenskim vplivom, ne
potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno.

Eternit tovarne **LUDWIG HATSCHEK**

Vöcklabruck Dunaj Budimpešta Nyerges-Uyfalu
Gor. Avstrijsko. IX./I., Berggasse II. Andrássystr. 33. Ogrsko

Najdalekosežneje poroštvo.

Spričevala prve vrste.

== Zahtevajte vzorce in prospekte. ==

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: **Delniška družba portlant cementa Dovje, v Trstu, via Geppa 2.**

Razglas.

Na ljubljanskih dekliških in deških ljudskih šolah ter v mestnih otroških vrtcih se vrši vpisovanje in sprejemanje novih učenk in učencev

dne 13., 14. in 15. septembra t. l.

v dotičnih šolskih poslopih.

Zglašati se je staršem, oziroma njih šolo obveznim otrokom s šolskim naznanilom in krstnim listom.

Novovo vpisovanim učenkam in učencem pa se je izkazati tudi z izpričevalom o stavljenih kozah.

Učenci in učence, ki stanujejo zunaj Ljubljane, se nanovo ne sprejemajo.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski
dne 1. septembra 1904.

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1904/1905 s slovesno službo božjo

dne 18. septembra 1904.

Nanovo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančneje pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopiu.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta 1894, št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Crnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.
V Ljubljani, 5. septembra 1904.

2525—2

obrtnega pomožnega društva

registrirane zadruge z omejenim poročtvom

v Ljubljani, Židovske ulice št. 8

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od pol 9. do 11. ure dopoldne ter od pol 5. do 6. ure popoldne s polnimi

po 4¹/₂ od sto 1942—7

naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zalad, ki tvori društva lastno promocijo, znaša 114.845 kron.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Danaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Danaj. — Ob 12. uri 10 m popoldne osebni vlak v Podnart-Kropo le ob nedeljah in praznikih ob 2. junija naprej. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezernu, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr., Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROCA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne osebni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Prago (Praga-Linc Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Linc, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregence, Inomost, Zell ob jezernu, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaku, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 30 m zvečer z Lesc-Bleda le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 8. uri 44 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovih varov, Heba, Plzna, Budejovic, Lince, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Inomosta in Solnograda. — Ob 10. uri 40 m ponoči osebni vlak s Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Ob 9. uri 22 m ponoči osebni vlak z Grosupljeja od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Hotel ILIRIJA.

Dovoljujem se v ljudno naznanjati, da točim od 1. septembra naprej poleg ...

zadružnega piva

Iz Zadružnih pivovarn v Žalcu in Laškem trgu

ki se je v kratkem času jako priljubilo, naravnost iz soda tudi svetovnoslavni

plzenski prazdroj (Urquell)

Iz meščanske pivovarne v Plznu.

Mnogobrojnega obiska prosim
s odličnim spoštovanjem

2532—2

Fric Novak

... hotelir ...

Mlad strugar

ki ima svoje orodje in strgarski stol, želi vstopiti v delo kot mojster ali pomočnik. — Kdor želi in rabi strgarja, vpraša naj pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“. 2533—2

Učenec

se sprejme v drogeriji 2509—2

ANTON KANC

Natančneje se poizve istotam.

Trgovskega pomočnika

in skladiščarja

sprejme takoj 2510—3

Oton Homan v Radovljici.

Dva dobro izvežbana

sodarska pomočnika

ki znata delati vinske sode, in dva, ki znata delati škafe, sprejme takoj

Anton Klančar

sodarski mojster 2521—2

v Šmartnem pri Litiji.

Plača po dogovoru.

Kupim

50.000 krljev

in sicer 2531—1

20.000 smrekovih
20.000 jelkovih
6.000 borovih
2.000 hrastovih
2.000 bukavih

postavljene v Ljubljano (Kupim tudi manjše množine od 10 kosov naprej.)

Ponudbe s ceno na

A. DEGHENGI, Ljubljana.

Grozdje in vino.

V občini Črni vrh (Verteneglio) in Novasčine, okraj Buje v Istri je letos vinska trta izvanredno dobro obrodila; grozdje je že sedaj bolj zrelo kot lansko leto ob trgatvi. Ker je pravočasno deževalo, vinska trta suše ni občutila.

Trgatev se prične 15. septembra. Kdor želi kupiti kaj grozdja ali novega vina, naj se obrne na podpisane, ki bo postregel vsakemu točno in pošteno.

Josip Sauro

posestnik vinogradov v Črnem vrhu (Verteneglio) št. 140, Istra.

Avtomatske pasti na veliko

za podgane gl. 2.—, za miši gl. 120, ujamajo brez nadziranja do 40 kom. v eni noči, ne pušče duha in se same nastavijo. Past za ščurke „Elipe“ ujamajo na tisoče ščurkov v eni noči; velja gl. 120. Povsod najboljši uspehi. Pošilja proti povzetju J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4. Neboj priznanih pisem 2536—1

Za orodja s to znamko se jamči v polni meri!

Žage, pile, dleta, klinje za oble in vse drugo orodje, izvrstno, že 30 let preizkušene kakovosti.

Prodaja se le trgovinam.

Rihard Arns

Remscheid na Nemškem
Königsstrasse. 2534—1

Grenčica

„Florian“

in likér 5—204

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

RAZGLAS.

Dne 15. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bo vršila pri c. kr. državni žrebčarni v Gradcu

ponudbena razprava v svrhu ugotovitve potrebščine kruha, ovsa in slame

za čas od 1. januarja do konca decembra 1905 za c. kr. državni žrebčarski oddelek št. 3 na Selu pri Ljubljani.

Na to se opozarjajo reflektantje s pripomnjo, da se dobe obširna naznaila s ponudbenimi uzorci vred brezplačno pri žrebčarni, kakor tudi pri gori navedenem oddelku, kjer se lahko vpogledajo tudi pogoji ponudbene razprave.

V Gradcu, avgusta meseca 1904.

2473—2 Od c. kr. žrebčarne v Gradcu.

2551—1

Oklic

A 170/4
13

s katerim se išče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku naznanja, da je umrl dne 25. februarja 1904 v deželni bolnici v Sarajevu I. Gavroža, zapustivši naredbo poslednje volje, v kateri je postavil za dediče svoje sorodnike.

Ker je sodišču bivališče edinega zapustnikovega brata Franceta Gavroža, ki je bil dlje časa čevljarški pomočnik v Stobu pri Domžalah, neznano, pozivlja se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi in zglašajo dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z glasivšimi se dediči in z njegovim postavljenim oskrbnikom g. dr. Alojzij Krautom, odvetnikom v Kamniku.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku

oddelek I., dne 26. avgusta 1904.

Regally.

Št. 1815.

Razpis.

2523—2

Na mestni nižji realki v Idriji je popolniti z dnem 15. kimavca 1904 mesti

pravega učitelja za matematiko in fiziko

in veroučitelja

s prejemki in pravicami določenimi v zakonu z dne 19. kimavca 1898 drž. zak. št. 173. Prošnje, naslovljene na občinski odbor mesta Idrije, je vložiti službenim potom z vsemi potrebnimi prilogami

do dne 12. kimovca 1904

pri ravnateljstvu mestne nižje realke v Idriji.

Mestno županstvo v Idriji

dne 2. kimavca 1904.

Ameriški škrob na lesk

z varstveno znamko „Globus“ 2 2444—1

dá najlepše likano perilo.

Dobiva se povsod v rdečkastih zavojih à 100 gramov vsebine.

Oznanilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani (dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska dvorana za mojstre in pomočnike, javna risarska dvorana za dame) se prične šolsko leto 1904/3

19. septembra t. l.

Novovstopivši učenci in učence naj se predstavijo v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov

16. ali 17. septembra

v ravnateljski pisarni, na Starem trgu št. 34.

Dnevna šola za obdelovanje lesa obstoji iz dveletnega pripravljalnega kurza in iz strokovnih oddelkov za stavbno in pohištveno mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, podobarstvo in pletarstvo, vsak po tri letnike.

Pripravljalnemu kurzu je naloga, da pripravlja za preje omenjene strokovne oddelke ali pa za obrt vobče in zatorej nadomešča spodnje razrede srednjih šol.

Vzprejemni pogoji:

A) Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

I. letnik pripravljalnega kurza: Dovršena ljudska šola in starost 12. let.

II. letnik pripravljalnega kurza: Znanje učne tvarine I. letnika in starost 13. let.

V strokovne oddelke: Dovršeni pripravljalni kurz ali meščanska šola ali dovršeni 3 razredi spodnje gimnazije, pri čemer pa ne pridejo v poštev nezadostni redi iz latinščine in grščine; starost 14. let.

Pletarstvo: Dovršena ljudska šola in starost 14. let.

B) Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Dovršena ljudska šola in starost 14., izjemoma že 12. let.

C) V obe javni risarski dvorani se sprejema, vkolikor dopušča prostor skozi vse šolsko leto.

2478—2

C. kr. ravnateljstvo.

Graška trgovinska akademija.

Ustanovljena 1863.

2050—8

Javni zavod s činom štiri razredno višje srednje šole Absolventi imajo v polnem obsegu pravico do enoletnega prostovoljstva. Izpričevala imajo državno veljavo. Zidalo se bo novo, dobro urejeno šolsko poslopje.

Sprejemljejo se absolventi spodnjih srednjih šol in meščanskih šol (ti pod gotovimi pogoji), vzprejmi iz drugih enakovaljavnih zavodov pa zavajajo od dovolitve vis. c. kr. ministrstva. Ravno velja tudi za prestop iz katerega razreda višje srednje šole v drugi razred trgovske akademije. (Prošnje na ministrstvo naj se vlagajo pri ravnateljstvu) Pričetek šol 19. septembra.

Pripravljalni razred, ustanovljen za manj kvalificirane in za take učence, ki niso dovolj zmogni nemščine.

Z zavodom je spojen enoletni kurz za abiturijente (Pričetek 5. oktobra), za absolvente višjih srednjih šol ali njim enakovaljavnih zavodov, ki se hote posvetiti trgovskimi ali obrtnimi podjetništvom ali pa si kot visokošolci (juristi) svoje znanosti času primerno razširiti.

Dajo se tudi prosti, na nikakršno posebno predznanje navezani očeteltni ali polletni kurzi za gospode in posebej za dame. (Pričetek 19. sept. in 15. febr.)

Prospekte razpošilja in daje nadaljna pojasnila tudi glede nameščenja učenc ravnateljstva pisarna v Gradcu, Kaiserfeldgasse 25.

Velespoštovanim damam vljudno
naznanjam, da se nahaja

modni salon Bersin
odsej naprej
2266 9 Gosposke ulice šte. 3.

Kdor hoče ohraniti svoja
obuvala elegantna in trdna

naj rabi le

2448-2

GLOBIN

najboljše čistilno sredstvo za boljša obuvala iz usnja.

Edina tovarna: Fritz Schulz jun., Akt.-Ges. Eger i. B., Leipzig.

Avstrijsko-ameriška Linija.

Edina, domače-avstrijska, direktna
brzoparobrodna vožnja

Trst-New-York.

Oceanska vožnja ca. 8 dni. Prosta, dobra, domača
hrana in pijača ter 100 kg. prtljage že od Ljubljane, tedaj nobenih po-
stranskih stroškov med potjo. Najpripravejša in najcenejša pot iz Avstrije
v Ameriko. Vsa vožnja Ljubljana-New-York samo **100 K.**
Ta domača družba je edina, katera sme nastaviti
povsod svoje zastopnike. Pojasnila in vozne liste za
za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri

JOS. PAULINU v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Trorazredna

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliska šola
v Ljubljani, Gosposke ulice št. 8.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk
z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Vpisovanje bode dne **16. in 17. septembra** od 9. do 12. ure
dopolodne v ravnateljstvu pisarni.

Dne **19. septembra** od 8. ure nadalje bode **sprejemni izpit**
za tiste nanovo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali
3. razreda meščanske šole.

Dne **20. septembra** se prične deveto šolsko leto s
slovesno skupno službo božjo.

Deklice, ki želijo vstopiti v ta zavod, naj se v spremstvu roditeljev ali njih
namestnikov osebno zgledajo ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanjem šolanju,
za sprejem v I. letnik pa še posebej z rojstvenim listom, da bodo dopolnile
14. leto vsaj do konca prvega polletja.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, za I. letnik pa
poleg tega še 4 K sprejemnine. — Solnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina,
francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna
dela, odgojeslovje (v II. in III. letn.), gospodinjstvo (v III. letn.) zdravoslovje (v
III. letn.). — **prostovoljni pa:** lepomisje, petje, telovadba, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska,
na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo deklisko šolo sta združena: 1. **pedagoški tečaj** za
tiste absolventinje, ki se hočejo pripravljati za zrelostni izpit na učiteljskem in
2. **trgovski tečaj**, namenjen razen absolventinjam tega zavoda tudi drugim
dekliscam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem
izpitu dovolj sposobnosti za predavanje trgovskih nauk. — Vpisovanje za
pedagoški tečaj bode dne 16. septembra, za trgovski tečaj pa dne 23. in 24.
septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

2492-2

V Ljubljani, dne 3. septembra 1904.

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliske šole.

Obrtno naznanilo.

Z ozirom na oznanilo mojega strica, gospoda Hen-
rika Kornu, da opusti

krovsko in kleparsko obrt

ki jo je doslej vodil v lastnem imenu, si usojam vljudno javljati,
da sem to obrt prevzel jaz in da jo bom pod firmo

Teodor Korn prej **Henrik Korn**

na starem mestu, Slomškove ulice št. 3, vodil neizpremenjeno.
Zagotavljam, da se bom trudil, da ohranim stari, dobri
glas te obrti, prosim, da zaupanje, ki ga je užival moj stric tako
dolga leta, naklonite tudi meni.

Z velespoštovanjem

Teodor Korn.

Ljubljana, dne 5. septembra 1904.

2538-1

Vinske sode

od 620 do 650 litrov vsebine **proda**
po nizki ceni 2260-9

Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Išče se

resno in dobro izvežbano

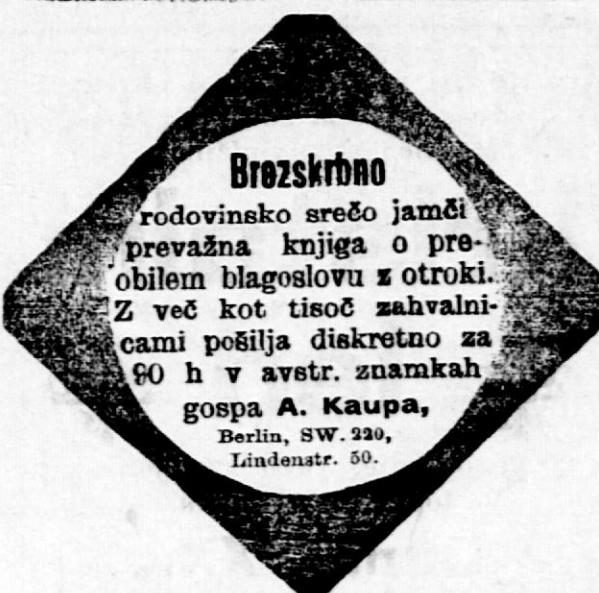
korespondentinjo

dalje zanesljivo

2517-2

prodajalko

zmožno slovenščine in nemščine v govoru
in pisavi. Kje, pove upravnistvo „Slov. Nar.“

Lovskega čuvaja

išče lovsko društvo na Vrhniki.

Prosilci slovenskega in nemškega
jezika zmožni, naj svoje prošnje, oprem-
ljene s sposobnostnimi izpričevali, vlo-
žijo do 15. septembra t. l. pri zgoraj
navedenem lovskem društvu.

Plača po dogovoru.

2485-3

Za lovsko društvo:

Nacelnik: **Karel Mayer.**

GRAND PRIX

Parizka svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. 972-45

Franc Stupica

Ljubljana

Marije Terezije cesta 1.

v Ančnikovi hiši zraven „Figovca“

priloga slomoznice, mlatilnice,
čistilnice, gepelne, preše za gro-
zdje in sadje, samokolnice, pluge
in brane najboljšega izdelka;

dalje: sesalke za vodo in gnojnice,
pocinkane, asfalturne, svinčne cevi
za napeljavno vodo, razne tehtnice
z uteži, štedilnike, kuhinjske, opravo,
nagrobne križe, nakovalne, privlake
žage in kotle za klajo in žganje.

Portland in Roman cement
železniške šine in traverze, poljski
mavec. 1109-21

Mizarsko, tesarsko in klu-
cavničarsko orodje

ter vse druge, v železno stroko
spadajoče predmete.

Vedno velika zaloga

špecerlijskega blaga.

Ustanovljeno l. 1862.

Telefon šte. 584

RUDOLF GERBUTH

c in kr. dvorni

strojnik

DUNAJ, VII., Kaiserstrasse 71, vogel Burgasse.

Največja in najboljše zaloga

peči

navadnih in tudi najeleganterje
opremljenih.

Specialiteta: V vseh barvah v ognju emajlirane peči. Regulacijske
polnilne peči od K 15— naprej.

Štedilniki, ognjišča in strojna ognjišča vseh
velikosti.

**Plinove peči, peči z železnimi pečnicami, peči za
peko, sušilni aparati itd.** 2459-2 Specialni katalogi zastoj in
poštne prosto.

Vsekdar najnovejše prave

GRAMOFONE

in plošče v veliki izbiri so dobijo
le pri zastopniku Nemške deln. družbe
za gramofone

RUDOLFU WEBER

urarju

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

(Hribarjeva palača nasproti kavarni „Evropa“).

1718-23

Št. 7.295.

Razglas.

2550-1

Podpisana c. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje v dobavo
premoga za leto 1905., 1906., oziroma 1907.

konkurenčno razpravo.

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 K in opremljene s pobotnico
v 10% varščini, zaračunjeni po zaslužku za leto 1905. in vloženi pri kaki
c. kr. blagajni, katere naj imajo na zunanji strani zavrtka napis: „Ponudba za
dobavo premoga k št. 7.295/1904“, vložiti se morajo najkasneje

do 22. kimovca t. l. 11. ure dopoldne

pri podpisani c. kr. tobačni glavni tovarni.

V letu 1905. se bode potrebovalo 24.000 meterskih stotov premoga.

Potrebna množina premoga za leto 1906., oziroma 1907., v približno enaki
visokosti leta 1905., naznanila se bode zalagatelju pred pretekom leta 1905.,
oziroma 1906.

Zahtevana kakovost premoga in oddajalni obroki se razvidijo iz posebnih
dobavnih pogojev, kateri so vsakemu v pisarni c. kr. tobačne glavne tovarne na
vpogled in mora ponudnik sporazumljeno ž njimi v ponudbi izrecno potrditi.

Ponudbe se glase lahko za eno, dve ali pa za tri leta, vendar pa si c. kr.
erar pridržuje odpovedno pravico za drugo in tretje pogodbeno leto.

Ponudniki morajo tudi doprinesiti uradno potrdilo o gorljivosti premoga,
kakor tudi morajo stati v ponudbi podatki o provenijenci premoga, ali je oči-
ščen (opran) ali neočiščen in o razmerju mešanja.

Ponudbe brez teh podatkov se ne bodo upoštevale.
Cene je postaviti v ponudbi posamezno za eno, dve- ali pa triletno oddajo
v črkah in številkah loco c. kr. tobačna glavna tovarna.

Ponudbe, ki so v zvezi s ponudbami drugih, kakor tudi konkretne po-
nudbe so nedopustne.

Sicer pa veljajo splošni pogoji za dobavo gospodarstvenega blaga, št. 6363/1899,
ki so pri podpisani c. kr. tobačni glavni tovarni ali pa pri c. kr. glavnem rav-
nateljstvu tobačne uprave na Dunaju IX., Waisenhausgasse 1 (ravnateljstvo po-
možnih uradov) med navadnimi uradnimi urami vsakomur na vpogled in morajo
ponudniki sporazumljeno ž njimi v ponudbah natančno izreči.

Razsodbo o vposlanih ponudbah si pridržuje c. kr. glavno ravnateljstvo
tobačne uprave na Dunaju in ima tudi pravico, oddati oddajo za eno, dve ali
pa za tri leta.

Vsak ponudnik se zaveže s svojo vposlano ponudbo do končne razsodbe
c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave in se tako odreče določbam § 862
a. b. drž. zak., potem členov 318 in 319 trg. zak. glede na rok obvestila o
končni razsodbi svoje ponudbe.

Zakasnelo došlo in take ponudbe, ki ne odgovarjajo v polnem obsegu na-
vedenim pogojem, se ne bodo upoštevale.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani

dne 29. vel. srpana 1904.

Tovarna za kruh in pecivo

KANTZ v Ljubljani priporoča

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je
dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (ča-
stni križ in zlato svetinjo z diplomom).

Prodaja se v hlebi in štrucih po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinejšega nasladnega peciva,
bišketov in suhorja. 163-67

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2 6. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higieniški transportni vozovi za kruh in pecivo.

Pietro Seguich
c. kr. asistent tobačne tovarne

Felicitia Seguich rojena **Hokalj**

poročena.

Spiljet Ljubljana

dne 8. septembra 1904.

Po visoki kralj. dež. n. vladni proglašena za zdravilno rudninsko vodo

Čista alkalisko-muriatiška

Apatovačka kiselica

ni samo najboljša in najzdravejša

namizna pijača

ampak tudi najkoristnejša in najznamenitejša

*** zdravilna voda ***

ki je od prvih zdravniških avtoritet priporočena in deluje nenadkrljivo pri bolešnih želodca, pljuč, požiralnika, raznih katarjev, astme, mehurja kamna, hemeroid (zlate žile), steklih in zrnatih jeter, gorečice in raznih ženskih boleznih.

Odklikovana s 13 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

„Upraviteljstvo vrele Apatovačke kiselice“

Zagreb, Illica št. 17. 487-59

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

... Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno ...
v vseh širinah 1289-15

namizni prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago. ... Švicarske vezanine.

Perilo za opreme nevest
za hotele in restavracije ...
po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago! Velika izbira!

Anton Šarc specialna ...
... trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Ne prezrite!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo, vsakomur znano tvrdko

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe Prvih tovarn za ure „Union“ v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina z voznimi kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančiškanskega samostana.

Filialka: Glavni trg, nasproti rotovža.

Posebno se priporočajo pristne, osebno v Švici nakupljene **žepne ure** in vsakovrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v krasno izrezljanih omaricah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere se sl. občinstvo posebno opozarja, zlasti glede izbire, ker so v zalogi od gl. 25 do čez tisoč gl., vdelani v različnih oblikah (façonah), torej lahko vsakdo izbere kaj primerne.

„Cene niso pretirane“.

Nadalje se priporočajo bogata zloga pravega ali china-srebra vsakovrstna namizna oprava (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah in druge, iz china-srebra najmodernejše izdelane vsakovrstne stvari.

Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Dijaki

se sprejmejo pri učiteljski rodbini na hrano in stanovanje. Povpraša naj se:

Rimska cesta 7, vrata 18.

Zahtevajte cenike

za po najnovejših predpisih izdelane

šolske zvezke

pri 2375-6

Ivan Bonaču v Ljubljani.

Samo za gospode!

Kdor želi elegantno obleko po meri, naj se obrne na

JOS. ROJINA

Ljubljana

Šelenburgove ulice št. 5.

2417-4

kristalni led

na večje oddalje. Med vožnjo se raztopi le malo ledu. 2450-3

Dunaj, XX.,

Klosterneuburgerstrasse 95.

Pijte

Klauerjev

Triglav

najzdravejši vseh likerjev.

Premnogo priznanj in diplom.

Hugo Vit Jung

Uvoz Trst. Izvoz

Razpošilja se carine prosto in popolnoma brez vsakih stroškov.

Najboljša kava 5 kg. po 12, 14, 15 in 16 K.

Čaj 1 kg. po K 4 90, 6—, 8—, 10—, 12—.

Namizno olje (sodček okoli 30 litrov (25 kg. po okoli 30 K)

Olje za cerkvene svetilke (sodček okoli 30 litrov (25 kg.) po okoli 25 K)

Vina (sodček primeroma 30 litrov) dalmatinska, istrijska, italijanska Brundizij, rdeča (krvna) ali bela, pristno prirodna, najkakovostnejša 18 do 20 K.

Za pristnost blaga jamčim.

Skrbna postrežba. 1041 22

Cenik zastoj in poštne prosto.

Anton Aškerc 2-103

Zlatorog.

To krasno narodno pravljico o Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj Aškerc, in to popolnoma drugače, nego je bila znana doslej po Frutkovem prevodu nemške Baumbachove idile. Aškerc se je tesneje oklenil pravljiske snovi tako kakor jo je bil zapisal rajni Deschmann ter pridržal tudi demona „Zelenega lovca“. Tako je ustvaril Aškerc iz narodne pravljice čisto novo, svojo epsko pesnitev; zato se nadejamo, da zaslovi sedaj med nami tudi njegov izvirni, slovenski „Zlatorog“.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja

v Ljubljani

in velja broširan 1 K 60 h, po pošti 1 K 70 h.

Pasti za podgane, dihurje, krte, miši itd.

patentirani najnovejši ameriški sistem

prodaja in razpošilja trgovina 2553-1

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Pivovarniška restavracija „PERLES“ v Ljubljani

Prešernove ulice št. 9. Prešernove ulice št. 9.

Priporočam p. n. obč. svojo vsestransko kot dobro pripoznano

kuhinjo in klet

— po nizkih cenah. —

Posebna klubova soba za družbe . . Glasovir na razpolago. . . Ruski biljard. . . Ugodni abonement na hrano.

Za mnogobrojni obisk proseč se beležim z najodličnejšim spoštovanjem vdani

2488-2

Ivan Šipič.

Tovarniška zaloga GRUBBAUERJEVIH in drugih šolskih zvezkov.

*** Jernej Bahovec v Ljubljani ***

Sv. Petra cesta št. 2. * * * Resljeva cesta št. 7.

2493-2

priporočam slav. krajnim šolskim svetom, učitelstvu in šolam tovarniško zalogo Grubbauerjevih zvezkov; **dobrih teh zvezkov je deležen „Učiteljski konvikt“** in se dotični zneski objavljajo v „Učiteljskem Tovaršču“

Šolske knjige za ljudske šole, Črnivčeve nastenske table, dnevniki, peresa „Učiteljskega konvikta“, papir ter druge pisalne in risalne potrebščine.

Solidna in točna postrežba je zagotovljena.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša

za naročanje ozir. nakupovanje

Copicev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove.

Emailne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za podo. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke podo.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvnega za podo; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsa kovrstna prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa i pohištva.

Olinatih barv, priznanih najboljših.

Olinatih barv v tubah dr. Schönfelda.

Firneža prirejenega iz lanenega olja; pristni, kranjski.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabastrskega in stukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prste.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših. 2422-4

Olje proti prahu.

ADOLF HAUPTMANN

I. kranjska tovarna olinatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

LJUBLJANA.

Ustanovljeno l. 1832.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta

železolivarna 858-25

strojna in ključavničarska delavnica

se priporočajo slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinskih in žaginskih naprav,

napravo turbin po najnovejših konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa in sicer:

grobne križe, kotle, pečl, vrtno klop, mize, stebre, trombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: **železne strešne stole, mostove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih sistemov**, kakor tudi vseh stavbinskih in ključavničarskih del: **železne ograje, vrata, okna, strelivo in štedilnike** raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primeranih tovarniških cenah.